

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

BEST WESTERN
Louisiana
57 Units, Open: 2008
\$60,000/Unit
POSITIVE CASH FLOW
Seller's Financing

Jas Randhawa
510.406.5056

INDUS VALLEY INVESTMENTS

Worldwide Travel, Inc.

Your One Stop Shop For International Travel Needs

Michigan Office Serving Community Since 1975.

29211 Ford Rd.

Garden City, MI 48135

Tel: 734-525-7304

Toll Free: 800-504-3044

Fax: 866-300-9725

Los Angeles Office

2701 E. Chapman Ave.

Ste. No. 108, Fullerton, CA 92831

Phone: 714-449-7766

Toll Free: 866-889-1203

Fax: 714-449-7767

Lowest Fare Guaranteed

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 8, February 21, 2009

20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਹੀ ਕਦਮ-ਉਬਾਮਾ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਮਾਲੀ ਪੈਕੇਜ ਪ੍ਰਵਾਨ

ਡੈਨਵਰ, ਕਾਲੋਰਾਡੋ: ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਹਾਮੰਦੇ ਦੀ ਪੁੰਜਮਣਘੇਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਬਿਲ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੀ ਪਾ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਇੱਤਾ। ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਵਿਸਾਲ ਪੈਕੇਜ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਲਦ ਲੈਂਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਪੈਕੇਜ ਦੁਜੀ ਵਿਸਵ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਰਥਿਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੌਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਭ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਕ ਗੱਲ ਨਿਸਚੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਖਤਮੇ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ
ਡੈਨਵਰ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਹੁਲਾਰਾ ਬਿਲ 'ਤੇ
ਸਹੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਬਿਲ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਡੈਨਵਰ ਮਿਓਜ਼ੀਅਮ ਆਫ ਨੇਚਰ ਐਂਡ ਸਾਈਂਸ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤਰਾ ਦੇ ਨਵਿਆਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੱਲ ਵੱਧ ਜੋਰ ਦੇਂਦੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੁਰਜੀ, ਹਵਾਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾ ਦੇ ਨਵਿਆਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨਅਤਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਬਿਲ ਉਤੇ ਸਹੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਿਡਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਾਬਰਟ ਗਿਬਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 3 ਉਤੇ)

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ
Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ

Email: punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਪਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਕਈ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਲੜ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਭੰਬਲਭੂਮੇ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ 26 ਨਵੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਮਾਤ੍ਰੀ ਹੁੰਦੀ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਧੱਕ ਕੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਅੱਧ-ਪੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਸਹੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਘੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਇਹ ਕੌੜਾ ਅੱਕ ਚੱਬ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ ਦੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮੱਝਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰਸ਼ਾਮਈ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਗੋਲੀਬੰਦੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਉਪਰ ਲੰਘੀ 16 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ

ਲਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰੀ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾਤ ਸਮੇਤ ਮਾਲਕੰਦ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸਾਲ 2007 ਤੋਂ ਇਸਲਾਮਿਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਲਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਘਮਸਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਅੱਤਰ ਨੂੰ ਬੁਰਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੱਤਰ ਨੂੰ ਬੁਰਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝੀਆਂ ਉਪਰ ਸੱਜਣ-ਸੰਵਰਣ ਲਈ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 ਉਤੇ)

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਇਜਣ ਬਣਾਇਆ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਵਲੋਂ ਸੇਮਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭ ਵਾਦੀ ਦੇ ਅਤਿਰਿਮ ਬਜਟ ਅਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੰਦੇਨਜ਼ਾਰ ਜਿਵੇਂ ਰੋਜ਼ਾਗਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ, ਸਿਹਤ, ਸਾਫ਼-ਸਥਾਈ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸਜਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਜਟ ਦੀ ਅਲਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਬਜਟ ਅਲਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬੀਂਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਚੰਗਾ-ਖਾਸ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਰੋਜ਼ਾਗਰ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਵਿਚ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਜਤਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਸਾਮਾਜਿਕ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਰੋਜ਼ਾਗਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ, ਸਿਹਤ, ਸਾਫ਼-ਸਥਾਈ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨੀ ਸਜਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਜਟ ਦੀ ਅਲਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਬਜਟ ਅਲਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬੀਂਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਚੰਗਾ-ਖਾਸ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਰੋਜ਼ਾਗਰ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਵਿਚ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।

North American Truck Stop

ਵਧੀਆ ਤੇ ਤਸਲੀਬਖੁਸ਼ ਸਰਵਿਸ

ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ ਭਾਵ 'ਤੇ

ਟਰੱਕ ਟਰੇਲਰ ਰੀਪੇਅਰ,
ਟਾਇਰ ਸਰਵਿਸ
ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ

909-350-3310, 909-697-5808

balwindernats@yahoo.com

14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

Vijay

ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕਲੇਸ਼ ਵਧਿਆ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਨੂੰ ਕਥਿੱਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਭਾਇਆਚਾਰਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਇਕ ਵੱਡੇ ਟਕਰਾ ਵਿਚ ਬਦਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਖੱਬੇ ਪੱਥੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਛੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਪਵਿੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭੇਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਗੇ ਤੋਂ ਇਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲਗਾਈ ਗਈ ਇਸ ਰੋਕ ਬਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਤਿਥੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਝਾੜਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਇਕਠਾ 'ਤੇ ਪਥੰਦੀ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਲਾਈਚੈਰਨ ਅਤੇ 13 ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨਾਲੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਲਖ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੰਦੀਅਮ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੱਪੇਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟੀ ਜਾਂ ਚੰਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਮਹਾਰੋਂ ਹੀ ਕਸ਼ਤਰਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੰਜ ਵਾਲੋਂ ਖੱਬੀਆਂ

ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਗੱਦਾਰ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਆਡੇ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚੁਧ ਭਟਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਰੂਪ ਨਾਲ ਛੇਡਛਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੀ 12 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੇ ਇੱਤਿਹਾਸਕ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਵਿਗਾਡਨ ਵਿਚੁਧ ਬਾਗ ਵਿਚਲੇ ਓਪਨ ਏਅਰ ਥੀਏਟਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਭਾਰੀ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਸਖ਼ਤ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਲਈ ਬਣੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ 7.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇਸ ਬਾਗ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 12 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਲ. ਭਾਰੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਗੇ ਤੋਂ ਇਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਜੋ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਹੀ ਕਦਮ-ਉਬਾਮਾ

ਅਜੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪੈਕੇਜ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਪੈਕੇਜ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਈਵੇਅ ਬਣਾਉਣ, ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਸੈਟਕਾਂ, ਸਹਿਤ ਸੰਭਾਲ, ਨਵਿਆਈ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਉਰਜਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਯੋਕਟਾਂ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਤਹਿਤ ਬਹੁਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸੌਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟੈਕਸ ਕਟੋਂ ਅਤੇ ਜੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਸੌਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟੈਕਸ ਕਟੋਂ ਅਤੇ ਜੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਸੌਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟੈਕਸ ਕਟੋਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਤਹਿਤ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋਬਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਸਟੇਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਖਰੀਦਾਰੀ ਦੀ ਰੁਚੀ ਰਾਹੀਂ ਖਪਤਕਾਰ ਖਰਚ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਵੀ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਤਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਭੱਤੇ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਫੁਡ ਸਟੈਪਸ ਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਤੇ ਖਰਚ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਘਰ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪੰਜਾਹ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਕ ਪੈਕੇਜ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣੀ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪੈਕੇਜ ਲਗਾਤਾਰ ਛਿੰਗ ਰਹੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੌਤਾਂ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਏਗਾ? ਜਦੋਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸੰਦੇਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਆਸਾਂ ਲਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੈਕੇਜ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਦੀ ਛਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਿਲਈ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਢੱਘਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਬਾਂ ਛੁਟਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਤੱਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਾਂ-ਸਿਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਇਕ ਸਹੀ ਕਦਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਣਗੇ।

ਉਧਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ 787 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਹ ਮਾਲੀ ਹੁਲਾਰਾ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰਟਗੇਜ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਹੱਲ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਨ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿਮ ਲਈ ਪੱਥਰੀ ਸਟੇਟਾਂ ਵੱਲ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਸਟਾਇਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਪੂਰੀ ਹਾਜ਼ਾਂ ਇੰਡੀਆਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰਜ਼ੀਆਨਾਂ ਦੇ ਦੋਰੇ 'ਤੇ ਨਿਕਲੇ ਸਨ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਏਜੰਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਕਸ਼ਮਕਸ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਹਮਾਇਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਨਿਤਰੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ 1930 ਦੇ ਮਹਾਮੰਦੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਪੇਸ਼

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਿਡਨ ਫਾਲਜ਼ 'ਚ ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦ ਨਾਮ ਕੈਪ 20 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ

ਡਿਟਰਾਇਟ, ਮਿਸੀਗਨ (ਰੇਸਮ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ): ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ਸਹਿਰ ਪਲਿਯਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਿਡਨ ਫਾਲਜ਼ 40600 ਸਕਲ ਕਰਾਫਟ ਰੋਡ, ਪਲਿਯਾਂ, ਮਿਸੀਗਨ-48187 ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ-ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦ ਨਾਮ ਕੈਪ ਸੁਕਰਵਾਰ 20 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਐਤਵਾਰ 22 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਡਾ. ਬਲਵੰਦ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਦੇਖ ਰੋਖ ਹੇਠ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਪ ਸੁਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਸੂਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮੀਂ 5 ਵਜੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਰੋਗਾ। ਇਸ ਕੈਪ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ, ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ੍ਰਵ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜਾਪ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਰੋਗੇ। ਤਿੰਨੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਟੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕੈਪ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫਾਰਮ ਕੈਪ ਸੁਕਰਵਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ 734-420-1718 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ www.gurunanakhealing.com ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੰਦੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਨਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜਿੰਤ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੀ.ਵੀ., ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਏਲਦੀਆਂ ਨੇ ਸੋਰਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸਮਾਨ ਛੋਹ ਰਹੀ ਬੇਰਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਰਾਹੀਂ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰਦੁਆਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡਾਂ ਲੋਗੇਗੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦਾ ਰੁਖ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਸੈਕਟਰੀ ਰਾਬਰਟ ਗਿਬਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੰਦਾ ਅਜੇ ਹੇਠਲੇ ਤਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਬਦਲਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਾਂ-ਸਿਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਇਕ ਸਹੀ ਕਦਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਣਗੇ।

ਅਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਸੈਨੋਟ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸੈਨੋਟਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਰਾਹੀਂ ਉਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸੈਕਟਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਕਟੋਂ ਆਂਧੀਆਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜੋਬ ਵਿਚ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਪਾ ਕੇ 35 ਲੱਖ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ।

ਇੱਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨੋਰੱਸ ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਬਾਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬੈਹੋਦ ਵੱਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨ ਕੋਈ ਇੰਨ ਸੌਖਧ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ।

ਉਧਰ ਅਤੇ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਸੀ.ਐਨ.ਐਨ. ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਡੈਮੋਕੋਰੈਟ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝੀ ਪੁਰਖ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਅਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕ ਮਾੜੀ ਸੂਰੂਆਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਵੱਧ ਪੈਸਾ ਪਾ ਕੇ 35 ਲੱਖ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ।

ਉਧਰ ਅਤੇ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਸੀ.ਐਨ.ਐਨ. ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਡੈਮੋਕੋਰੈਟ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝੀ ਪੁਰਖ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਅਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕ ਮਾੜੀ ਸੂਰੂਆਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਹੋਰ ਘਟ

ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 5 ਹਲਕੇ ਨਾਜੂਕ ਕਰਾਰ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਸੁਮਜ਼ਿਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਨਾਜੂਕ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ 8 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਰਹਿ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ 60 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇਗੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਆਜਾਦੀ ਖੁਲਾਈ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਖਰ 60 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਜਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ 50 ਏਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜ਼ਰਮਾਨ ਵੀ ਠੋਕਿਆ ਹੈ। ਪਰਮਜ਼ਿਤ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੰਘਰਨ ਸਿੱਖ ਲਾਇਲਪੁਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਜਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਜਾਦੀ ਦੇ ਸੱਤਿਆਗੁਹਿ ਅੰਦੇਲਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲਤਾਈ ਲੜਦੇ ਰਹੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਗਏ ਸਨ।

੧੬੦ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਆਫ ਨਾਰਥ ਟੈਕਸਸ

ਐਸਾ ਚਾਹੁੰ ਰਾਜ ਮੈਂ ਜਹਾਂ ਮਿਲੇ ਸਭਨ ਕੋ ਅੰਨਾ॥ ਛੋਟ ਬੜੇ ਸਭ ਸਮ ਵਸੇ ਰਵਿਦਾਸ ਰਹੇਂ ਪ੍ਰਸੰਨਾ॥
ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਿਰ ਕੋ ਨਾਉ॥ ਦੂਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ॥

**ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ
632ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ**

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ !

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ

The Sikh Temple of North Texas

506 Gatewood Drive, Garland, TX 75043, Telephone: 972-240-5348

www.sikhtempledallas.org

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀਲ ਛੋਟੋਆਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਜਾਰੀ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ
ਚਾਂਦ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਜਿਥੇ
ਇਕ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ 'ਚ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਅੱਜਕਲ
ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੁਝ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਹੱਕੇ
ਬੱਕੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ
ਨੇ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਟੱਪ ਚੁੱਕੇ ਕੁਝ
ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲੀਲ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ
ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ
ਪਤਾ ਲੱਗ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਕਸ
'ਤੇ ਸੱਟ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਅਸਲੀਲ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ
ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਘੋਖ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ
ਕਿ ਆਖਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਲੀਲ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ
ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਹੀ

ਕਿਉਂ ਚੁਣੋ?

ਸੂਬੇ 'ਚ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ ਦਲ
ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁੜ
ਹੋਏ ਚੋਣ ਗੱਠਨੇਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹੁਣ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ
ਉਰਫ ਚਾਂਦ ਮੁੰਹਮਦ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਧ ਬਾਲੀ
ਉਰਫ ਫਿਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ
ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ
ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ
ਧੰਨਵਾਦ ਮਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ
ਵਿਧਾਇਕ ਉਦੇ ਭਾਨ ਨੇ ਇਨੈਲੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲ
ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ
ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਗੱਠਨੇਤ ਵੀ ਉਹੀ ਗੁਲ
ਖਿਤਾਏਗਾ, ਜੋ ਚਾਂਦ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ਾ ਦੇ ਮੇਲ ਨੇ
ਖਿਤਾਏਹਨ। ਉਦੇ ਭਾਨ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਉਦੋਂ
ਤਾਂ ਇਨੈਲੋ ਮੈਂਬਰ ਸਿਰਫ ਹੱਸੇ ਹੀ ਪਰ ਬਾਅਦ
'ਚ ਇਨੈਲੋ ਦੇ ਇਕ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਸ਼ੀਲ ਇੰਦੋਂ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤੁਲਨਾ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਚਾਂਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਗਵਲ 'ਚ ਵਲਿਆ

ਮੋਹਾਲੀ : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਚੌਥੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ
ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਦਰ
ਮੋਹਨ ਉਰਫ ਚਾਂਦ ਮੁੰਹਮਦ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਤੋਂ
ਪਤਨੀ ਬਾਣੀ ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਉਸ ਦਾ
ਇੰਤਜਾਰ ਕਰਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੀਤੀ 16
ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਲਾਫ਼ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ
ਯੋਖਾਧੀ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਮਹਾਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ
ਆਪਣੀ ਸਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਚਾਂਦ ਮੁੰਹਮਦ
'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ
ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਧਰਮ ਬਦਲ ਕੇ ਵਿਅਹ ਕਰਾਉਣ,
ਧਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ,
ਯੋਖਾਧੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਬਿਤ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਿਣੀ ਮੁਖੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਕਰਨ
ਦਾ ਬਖਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚਾਂਦ
ਦੇ ਪਿਲਾਫ਼ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 376, 295
ਈ, 420, 500, 506 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤੁਲਨਾ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸਾਮੇਤ ਨੈਸ਼ਨਲ
ਵੈਮੈਨ ਕੌਸਲ ਨਵੀਂ ਦੱਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ

ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਵੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ
ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲੇਵਗਾ।

ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਚਾਂਦ ਨੂੰ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ
ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਚਾਂਦ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ
ਪਤਨੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ
ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ
ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਲਈ
ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇੰਨਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਏ
ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ
ਚਾਂਦ ਨੂੰ ਦੱਸਿਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਚਾਂਦ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ
ਪਤਨੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ
ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ
ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਲਈ
ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇਹ ਬੁਧੀ ਦੀ ਸਾਡੀ ਦੀ
ਪੁੱਤਰ ਸਿਧਾਰਥ ਸਨ ਜਦਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ
ਦੀ ਮੱਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ
ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਚਾਂਦ ਨੇ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ
ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ 2008 ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਘਰ
ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਚਾਂਦ ਹਮਸ਼ੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੀ
ਪਤਨੀ ਸੀਮਾ ਬਿਸ਼ਨੇਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਿਧਾਰਥ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਟਦਾ
ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ
ਚਾਂਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ
ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਤ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਹੈ
ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ (ਫਿਜ਼ਾ) ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਅਹਾਰ
ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਂਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ

ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ
(ਫਿਜ਼ਾ) ਦੇ ਪੇਕਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਸੈਕਟਰ-48 ਸੀ
ਵਿਖੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਤੁਰ੍ਹਾ ਰਹਿਣਾ ਸੂਰੂ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਚਕੂਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਸਰਬ
ਧਰਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 27
ਜਨਵਰੀ 2009 ਨੂੰ ਚਾਂਦ ਮੁੰਹਮਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਬਿਸ਼ਨੇਈ ਦੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਦੇਵੀਂ
ਲਾਲ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆ ਰਹੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦਦ
ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਐਸ ਐਸ
ਪੀ ਮੋਹਾਲੀ ਜਾਤਿਕ ਸੰਘ ਅੱਲਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਇਸ ਦੀ ਸਾਡੀ ਵੀ ਵਿਅਹਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਂਦ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਟਦਾ
ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

ਵੀ ਮੁਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੀ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ।
ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੰਘੀ 14 ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਉਸ ਦੇ
ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਡੇ ਮੈਂਡੇ-ਕੁਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ
ਦੀ ਖੁਬਦੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਲ ਦੇ
ਵਰਕਰਾਂ ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ
ਸਿਕਾਇਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੀ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।

ਲੰਘੀ 14 ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ
ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਥੈਂਡੇ-ਮੈਂਡੇ-ਕੁਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਬਦੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਲ ਦੇ
ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਬਦੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਲ ਦੇ
ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਬਦੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਲ ਦੇ
ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਬਦੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦਲ ਦੇ
ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੀਬੀਵੀ
ਦੀ ਖੁਬਦੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ 'ਚ ਅਸਫਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਯਤਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਸਧੋਸ਼ ਸੁਭਦਰਾਂ 'ਚ ਹਿੱਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਰਤ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ. ਵਰਗੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਦਾਲਿਤ ਨੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਦਾਲਿਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋਖਿਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਖੇਮੇ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਵਰਤ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਕੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ. ਵਰਗੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਦਾਲਿਤ ਨੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਦਾਲਿਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋਖਿਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਖੇਮੇ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਵਰਤ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਕੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ. ਵਰਗੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਦਾਲਿਤ ਨੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਦਾਲਿਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋਖਿਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ

ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਭੱਠਲ ਨੂੰ ਰਾਹਤ, ਕੇਸ 'ਚ ਦਖਲ ਤੋਂ ਨਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਲੰਘੀ 13 ਫਰਵਰੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਰੁਧ ਬਿਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂ ਹੋਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਹਦੇ ਵਿਰੁਧ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 22 ਮਈ, 2001 ਵਿਚ ਬਿਸਟਾਚਾਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਮੰਤਰੀ 13 ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 409 ਅਧੀਨ ਵਿਜੀਲੈਸ ਬਿਉਰੋ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਭੱਠਲ ਵਿਰੁਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਭੱਠਲ ਨੇ ਲੋਤਵੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਾਹਤ ਵਿਚ ਵਿਚੋਂ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਸਟਿਸ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਖਡਾ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਤਿਰਾਜਾਂ 'ਤੇ

KMAX Travel, Inc.

Professional customer service
Special discounted fares to India,
Europe, Middle East, Pakistan,
Bangladesh. LOW FARE!!!!!!
Special Fares for Bangkok
ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਫਿਕਰ-ਰਹਿਤ ਸਫ਼ਰ

CALL TOLL FREE:
(866) 750-5629(KMAX)
or direct line at (847) 982-0178

ਜਿਹੜੇ ਸਮਝੋਂਦੇ ਕਰ ਕੇ ਕਰਜੇ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੇਸ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾ ਕਿ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਹੀ ਦੋਸ਼ ਦੁਰਵਾਣੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਲਾਈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਰੁਕਣਗੇ ਨਹੀਂ।

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਮਿਲਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਅਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਛੱਟ ਕੇ

ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘਾਂ

ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਪਣੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਰਣਇੰਦਰ ਟਿਕਟ ਦੇ ਪੱਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ।

ਸੁਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਏਕਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਬਾ

ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਰਣਇੰਦਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਰਣਇੰਦਰ ਟਿਕਟ ਦੇ ਪੱਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੰਪੜੂਵਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਘੁੱਲਾਲੇ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਚ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਦੂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਬੈਚ ਇਹ ਵੇਖਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲੜੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਏਕਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਗ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਤਿੰਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਦਰਜਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਡਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਉਤੇ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਭੱਠਲੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੰਪੜੂਵਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਘੁੱਲਾਲੇ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਚ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਰਣਇੰਦਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਰਣਇੰਦਰ ਟਿਕਟ ਦੇ ਪੱਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 21 ਫਰਵਰੀ, 2009

ਲੱਲ੍ਹ ਕਰੇ ਕਵੱਲੀਆਂ ਰੱਬ ਸਿੱਧੀਆਂ ਪਾਵੇ-ਲੋਕ ਅਖਾਣ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਲਾਲੂ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ

ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਰੇਲਵੇ ਬਜਟ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਲੰਘੀ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰੇਲਵੇ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਲ ਨੂੰ ਹੀ ਸੇਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਰੇਲ ਬਜਟ ਵਿਚ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਬੁਲਟ ਟ੍ਰੈਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 43 ਨਵੀਆਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 37905 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਵੀ ਕਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਏ.ਸੀ. ਡੱਬ ਕਲਾਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ 28 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਏ.ਸੀ. 2 ਟੀਅਰ ਦੇ ਕਿਰਾਇਆਂ ਵਿਚ 20 ਫੀਸਦੀ ਕਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਟੱਕਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਣੀਆਂ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 14 ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਘੋਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ 14 ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਗੋੜੇ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਪਾਨ, ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉੱਪਰ 300 ਤੋਂ 350 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰੁਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਹਤਾਰ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰੇਲਾਂ ਦੋੜਾਣਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ-ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮੁਬਈ-ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਪੁਣੇ-ਚੇਨਈ, ਵਿਜਯਾਤ੍ਰਾ-ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਚੇਨਈ-ਬੰਗਲੋਰ, ਅਰਨਾਕੂਲਮ ਤੋਂ ਹਾਵੜਾ-ਹਲਦੀਆ ਵਿਚਾਲੇ ਬੁਲਟ ਟ੍ਰੈਨਾਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ ਬੁਲਟ ਟ੍ਰੈਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਛੇਤੀ ਅਧਿਐਨ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 14 ਨਵੀਆਂ ਰੇਲ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 8 ਰੇਲ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਡਬਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੁਨਾਫਾ ਯਾਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਢੋਅ-ਢੁਆਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੀ ਢੋਅ-ਢੁਆਈ ਵਿਚੋਂ 1 ਮੁਸਾਫਿਰ ਮਗਰ 13 ਪੈਸੇ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 14 ਲੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੁਸ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰੇਲਵੇ ਮਹਿਕਮਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਰੁਸ਼ਗਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ 11000 ਰੇਲਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ 1 ਕਰੋੜ 40 ਲੱਖ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਲਈ ਸਫਰ ਦਾ ਵਾਹਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਕੋਈ ਪਹਿਲੇ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ.ਕੇ। ਪਟੇਲ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਆਮ ਬਜਟ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਵਲ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਘਾਟਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੁਣ ਇਹ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਮਾਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੱਚੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਬਰਤਣ ਵਰਤਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਰਤਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਘੁਮਿਆਰ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਾਗ-ਬਾਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਂਡੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਕਣ ਵੀ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਇਹ ਭਾਂਡੇ ਉੰਜ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹਿੜ੍ਹ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਖੁਦ ਹੋਠਲੇ ਤਬਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਬੱਚੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਇਸੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਲੋਕ ਹਿੜ੍ਹ ਪੈਂਤੜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਸਤਾ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਰਥ ਹੋਏ ਹਨ। ਉੰਜ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਉੱਠਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਸੈਨਾ' ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਬਿਹਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੂਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਇਹ ਗੱਲ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ, ਘਾਟੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਨਾਫੇ ਵਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਉਪਰ ਚਾਰਾ ਘੋਟਾਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਭਾਲਣਾ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦੇਣ ਅਣਕਿਆਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਦੇਸ਼ੀ ਯੁਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵੀ ਬੁਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ? ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਲਈ ਲਾਲੂ ਵਾਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਔਖਾ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਠਾਹ ਸੇਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਨ

ਲੋਟ ਲੀਡਰ ਜਿੰਦਾਬਾਦ!

ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਬਣ ਗਏ ਛੇਰੇ ਵਿਹਲੜਾਂ ਦੇ,
 ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭੁੱਜਦੀ ਭੰਗ ਦੇਖੋ।
 ਲਾ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਲਾਣਾ ਸੌਂਦਾ ਨੀਂਦ ਸੁਖ ਦੀ,
 ਬੁੱਧੀਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀਆ ਤੰਗ ਦੇਖੋ।
 ਧਨ-ਸੰਪਤੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੱਥ ਅੱਡੇ,
 ਮੱਖੀ-ਚੂਸ ਕੰਜੂਸ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇਖੋ।
 ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ ਏ,
 ਜ਼ਰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਰੰਗ ਦੇਖੋ।
 ਜਿੰਦਾਬਾਦ ! ਕਹਾਉਂਦਾ ਏ ਵੈਟਰਾਂ ਤੋਂ,
 ਸਿਆਸਾਤਾਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਜਾ ਚੰਗੇ ਦੇਖੋ।

ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੰਮ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ

ਪ੍ਰਾਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਿਕਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਧਰਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਹਣਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਇਧਰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ-ਭਲੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਧੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਉੱਧਰ ਜਾ ਕੇ ਟੱਟੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਥ ਝਾੜ੍ਹ, ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਬੱਠਲ, ਛੱਡ ਤੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਮਾਰਕਾ ਟੋਟੀ ਖਾਲੀ ਕਰ ਕੇ ਆਏ ਬੰਦੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਲੇਖਕ ਮਿੰਡਰ ਨੇ ਲੇਖ ਦਾ ਆਰੰਭ ਇਹੋ ਗੱਲ ਬੜੇ ਜਿਹੇ ਵੱਖਰੇ ਸੁਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਉਹਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਪਰਵਾਸੀ ਇਧਰ ਘਰ 'ਕੰਮ' ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਧਰ 'ਵਰਕ' ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਹਾਲਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ 'ਕੰਮ' ਤੇ 'ਵਰਕ' ਦੇ ਫਰਕ ਬਾਰੇ ਢੁੱਘਾ ਸੰਚੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਭ ਨਿਸ਼ਾਨਿਓਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੀਰ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਭ 'ਦੇਸ਼-ਭਗਤ' ਨੁਕਤਾਚੀਨ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਇਧਰ ਚੰਗੇ-ਭਲੇ ਕਰੋ ਜਾਂਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਧਰ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਖਸੀ-ਖਸੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਕੰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਧਰਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਉਧਰ ਸਟੋਰਾਂ ਜਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਗਦੇ ਹਨ।

ਕਰਨ' ਵੀ ਘਟੀਆ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ, ਕਿਰਤ ਦਾ ਗੌਰਵ ਹੈ। ਕੋਈ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਜੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਕਰਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਥੋਂ ਇਉਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਸੀਆਂ ਨਾਲ ਤੇਈ ਸਾਲ ਮੇਰਾ ਨੇਤੀਓਂ ਵਾਹ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਏਨਾ ਲੱਮਾ ਸਮਾਂ ਅੱਖਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾ ਉਤੇ ਚੱਲਦੇ ਉਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕਿਵੇਂ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਨੀਵੇਂ-ਉਚੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਰਤ ਦੇ ਗੌਰਵ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮਹਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ
ਗੱਲਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਤੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਇਕ
ਗੇਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਗੋਰਾ ਮਰਦ ਪਲੰਬਰ ਹੈ। ਇਕ ਡਾਕਟਰ
ਗੇਰੇ ਦੀ ਗੇਰੀ ਪਤਨੀ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੜਾ
ਲੱਗਿਆ। ਸਭ ਦਾ ਦਿਲੀ ਰਵੱਈਆ ਇਹੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ
ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਜਾਣੇ, ਦੂਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ
ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਸਤਾ!
ਇਸ ਸੌਂਕ ਦਾ ਸਬਤ ਅਸੀਂ

ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ। ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਉੱਤੇ, ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਤੇ ਮਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਥਾਈਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਬਿਤ ਵੱਡੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ ਦਾ ਝਾੜ-ਪੇਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਿਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਹੈਲੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਾਂ ਖਲੋ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਵਰਤਾਓ ਜੇ ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਮਿਲੇ ਕਿਸੇ ‘ਤੌਂ’ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਿਸ 'ਵੱਡ' ਕਰਮਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਰਗਾ।
 ਮੈਂ ਜਸਦੀਪ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਲੋਤਾ ਹੋਇਆ
 ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਗੇਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਦਾ
 ਬੂਝ ਖੋਲਿਆ। ਉਥੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸੱਜੇ, ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤਾਂ
 ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਰਦੇ ਲਈ ਫੱਟਿਆਂ ਦੇ 6-7 ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ
 ਓਹਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਓਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੜਕ
 ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਗ ਘਾਹ ਸੀ ਜਾਂ ਫੁੱਲ ਬੁਟੇ ਸਨ।
 ਗੇਰੇ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਜ਼ਜਰ ਗਈ ਤਾਂ, ਉਹ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ
 ਦੇ ਸੰਦਾਂ, ਨਾਲੀਆਂ, ਪਲਾਸਟਿਕੀ ਟਿਊਬਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਭਰਿਆ
 ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਸਦੀਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਇਥੇ ਕੋਈ ਪਲੰਬਰ-

ਛ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ
ਗਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ
ਹੋ ਹਨ, ਜਾਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ
ਏਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਰਤ
ਲੀ ਰੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ
ਜੀ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ
ਹੋ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਲੰਬ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮ
ਸਿੰਭਾਵਨਾ ਮਿਲੀ।

ਸ਼ਲਬਰ ਰਾਹਦਾ ਹੈ?’’
ਉਹ ਹੱਸ ਪਿਆ, ‘‘ਚਾਚਾ
ਜੀ, ਇਹ ਮਕਾਨ ਇਸੇ ਗੇਰੇ ਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕਰੋਤਪਤੀ ਹੈ। ਇਹ
ਕਈ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦਾ
ਮਾਲਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ
ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਖਾਬ ਹੋਣ
ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ
ਸੰਦ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪੇ
ਠੀਕ ਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ
ਲਈ ਇਹਨੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ

ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ
ਵਿਹਲੇ ਨੇ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।」 ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਜੇ ਇਹ ਆਦਮੀ
ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਇਹਦੀ ਹਉ ਸਾਂਥੀ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ
ਇਹਦਾ ਗੋਲ-ਪੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਫੇਰੀ ਹੋਵੇ।
ਇਹ ਬੂਟਾਂ ਦੇ ਫੀਤੇ ਵੀ ਕਿਸ ਹੋਰ ਤੋਂ ਬੰਨ੍ਹਵੇ!

ਇਸ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗਕ
 ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਉਤੇ ਵੀ
 ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹਦਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਮ ਨੂੰ
 ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੇਵਲ ਕੰਮ ਸਮਝਣ ਲੋਗਦ
 ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਨੱਕ ਨਹੀਂ ਵੱਟਦੇ। ਛੋਟੇ ਕੰਮ
 ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸਰਮ
 ਮੰਨਣੋਂ ਯਕੀਨਨ ਹੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ
 ਦੱਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਨਿਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ।
ਉਥੋਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਟ
ਦੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾਂ
ਕਛ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ।
ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਫਰਸ਼ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਮੰਡੇ ਕੋਲ
ਵੀ ਫੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰੋਹੜੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਿਲਾਇਲ ਤੇ ਕਲੀਨਰ
ਵਗੀਂਦਾ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੁਰਸ਼ ਬਾਤਨ ਤੇ ਪੋਚੇ ਵੀ
ਲਟਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੰਡੇ ਨੇ ਐਪਰਨ ਬੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਦਾੜ੍ਹੀ-ਕੇਸ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸੋਣਾ ਜਵਾਨ ਲੱਗਦਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਾਥਣ ਗੁਰਚਰਨ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ਇਹੋ
ਜਿਹੇ ਮੰਡੇ ਘਰੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਵੀ ਆਪ ਭਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ
ਹੁੰਦੇ, ਐਥੇ ਦੇਖ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗਿਆ,
ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਕਾਕ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੈਂ? ਉਹਨੇ ਰੁਕ ਕੇ ਫਤਹਿ
ਬਲਾਈ ਅਤੇ ਨਵਾਂਸਹਿਰ ਨੇੜਲੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ।
ਉਹਨੂੰ ਰਿਚੇ ਪੰਜਿਆਂ ਢੇੜ ਸਾਲ ਹੋ ਤਿਆ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ, ਸਾਡੇ ਬੁਲਾਉਣ
ਉੱਤੇ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੰਗ-ਸਰਵਮ, ਕੋਈ
ਝਿਜ਼ਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਨਾ ਦਿਖਾਉਣਾ। ਉਹ ਰੇਹੜੀ
ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਧਾਰਨ ਰਉਂ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ
ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹਨੇ ਕੱਚਾ ਹੋ ਕੇ, ਹੁੰ-ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ
ਉਥੋਂ ਖਿਸਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਫਰਕ
'ਕੰਮ' ਅਤੇ 'ਵਰਕ' ਦਾ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ
ਹੋਈ ਹੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ
ਕੰਮ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਕਾਵਨਾ ਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ 'ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ-ਦ-ਅਲਟੀਮੇਟ ਚੈਲੰਜ਼' ਕਿੰਨਾ ਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭੀਤ ਹੀ ਇਕ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਇਹ ਆਯੋਜਨ ਇਕ ਵੱਡੀ

ਉਪਲਬਧੀ ਸੀ। ਕੋਚ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੰਨੀਏਂ ਤਾਂ ਟੁਰਨਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਾਲੈਂਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹਾਬਰੀ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਚ ਹਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕੀ ਅਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਟੱਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਬਲਕਿ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਟੀਮ,

ਜ਼ਰਮਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰਾਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਚੰਗੀ ਸੁਰੂਆਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬੀਜਿੰਗ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਾਈਨ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟੀਮ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਕ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਬੋਝ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਲੀਪ ਟਿਰਕੀ ਦੇ ਮੌਛੇ ਵੀ ਵਿੱਲੇ ਪੈਂਦੇ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਰੱਖਿਆਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਦਿਲੀਪ ਅਤੇ ਇਗਨੇਸ ਟਿਰਕੀ ਵਰਗੇ ਅਨੁਭਵੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੰਦੰਧ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਾਰਟ ਕਾਰਨਰ ਅਤੇ ਫਰੀ ਹਿੱਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਹੀ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਪਿਰੇ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਸਾਥੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇਪਤ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਤਮਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਵਿਜੇਂਦਰ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹਾਕੀ ਦੇ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹੀਂ ਹੀ ਨਾ ਮੰਨ੍ਹਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ। ਟੀਮ ਦੀ ਮੁਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਹਲੱਪਾ ਗੋਦ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਤਾਂ ਬਹਤ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਗੋਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਅੰਕ। ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਅਤੇ ਤੁਸਾਰ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ

ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਰਘੂਨਾਥ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸੁਹੱਲ ਅੰਬਾਸ ਜਾਂ ਤਾਕੀਮ ਵਾਂਗ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਡਰੈਗ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਰਟ ਕਾਰਨਰ ਤੋਂ ਗੋਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਗੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਰੱਖਿਆਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵਿਹੜੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਵਾਕਰ ਰਾਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰੇ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤਕ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦਿਲੀਪ ਟਿਰਕੀ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰੱਖਿਆ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਕੀ ਜਿਹੀ ਤੇਜ਼ ਰਡਤਾਰ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਕਪਤਾਨ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿਚ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਦਿਲੀਪ ਅਤੇ ਇਗਨੇਸ ਟਿਰਕੀ ਵਰਗੇ ਅਨੁਭਵੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੰਦੰਧ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਾਰਟ ਕਾਰਨਰ ਅਤੇ ਫਰੀ ਹਿੱਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਹੀ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਪਿਰੇ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਸਾਥੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇਪਤ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਤਮਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਵਿਜੇਂਦਰ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹਾਕੀ ਦੇ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹੀਂ ਹੀ ਨਾ ਮੰਨ੍ਹਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ। ਟੀਮ ਦੀ ਮੁਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਹਲੱਪਾ ਗੋਦ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਤਾਂ ਬਹਤ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਗੋਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਅੰਕ। ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਅਤੇ ਤੁਸਾਰ

ਖਾਂਡੇਕਰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਦਾਂ ਦੀ ਹਾਕੀ ਖੇਡਦੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਦੀ ਹੀ ਹੁਣ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਕੋਂਚ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ 'ਬੀ' ਟੀਮਾਂ ਵਿਚੁਪ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਾਲ ਇਸਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਕਿਉਂ ਉੱਚੀ ਉਡਾਨ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਰਹੇ।

ਇਸ ਲਈ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੂਰੀ ਕਵਾਇਦ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁੱਖ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਖਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਿਉਂ ਆਗੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਵਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਖੇਡ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਮਾਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਕਾ ਵਰਗ ਅਨੁਭਵੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੰਦੰਧ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਾਰਟ ਕਾਰਨਰ ਅਤੇ ਫਰੀ ਹਿੱਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਸਾਰੰਧਿਤ ਖੇਡ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਹੱਦ ਹੈ।

ਹਾਕੀ ਜਿਹੀ ਖੇਡ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰੋਮੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਕੁਪ ਵਿਚ ਸਟਾਰਿੱਕ ਨਾਲ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਨਚਾਉਣਾ, ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਬੁਨੀਆਦੀ ਢਾਚਾ ਸੂਰੂ ਹੋਣੇ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਖੇਡ ਦੀ ਹੋ ਜਿਹੀ ਪੀਮੀਅਰ ਹਾਕੀ ਲੀਗ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਹੁਣ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਥਾਪਤ ਹਾਕੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਜਾਂ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਫੇਕਲ ਪੁਆਈਟ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਕਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਖੇਡ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 1975 ਵਿਚ ਕਿਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਖੇਡ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਨਜਾਣੇ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਸ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਮੁਕੋਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜਿਕਰਯੋਗ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਪਿੱਛ

ਸਲੱਮ ਡਾਗ: ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਸਕਰ ਵਲ ਵਧਦੇ ਕਦਮ

ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਨਾਈਟ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕੌਂਡਕ ਹਾਲ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿਚ 22 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਲਈ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਜੋਸ਼, ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਥਾਂ ਤੋਂ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ

ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਫਿਲਮ ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਥੋਂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨਾਮ ਹਾਸਿਲ ਹੋਣਗੇ। ਉਸਦੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਜਸ਼ਨ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਗੇ ਦੀ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ 22 ਫਰਵਰੀ ਸਾਮ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ "ਟਾਪ ਟੈਨ ਆਸਕਰ ਪਾਰਟੀ" ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਈਟ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ ਫਿਲਮ ਨੇ ਵੀ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ,

ਬਾਫਟਾ (ਬਿਊਟਿਸ਼ ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਐਵਾਰਡ) ਅਤੇ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. (ਕਿਟਿਕਸ ਚਾਇਸ ਐਵਾਰਡ) ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਕੇ ਯੂਮ ਮਚਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਵਲ ਵਧਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਆਸਕਰ ਵਿਚ 10 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ 10 ਦੇ 10 ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ 4-5 ਇਨਾਮ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ ਨੂੰ 13 ਅਤੇ ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ ਨੂੰ 8 ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਦੂਜੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਕਾਟੇ ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੈ।

1. ਸਲੱਮ ਡਾਗ ਮਿਲੀਅਨੇਅਰ ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ।

2. ਵਧੀਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਦੇ ਡੈਨੀ ਬੈਂਇਲੇ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਅਤੇ ਬਾਫਟਾ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਕੇ ਬੇਸ਼ਕ ਲੀਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਡੇਵਿਡ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਆਸਕਰ

ਵਿਚ ਡੈਨੀ ਬੈਂਇਲੇ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਹੈ।

3. ਅੱਡੈਪਿਟਡ ਸਕਰੀਨ ਪਲੇਅ ਵਿਚ ਏਰਿਕ ਰੱਬ ਅਤੇ ਰੋਬਨ (ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ) ਵੀ ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਦੇ ਸਾਈਮਨ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅਗੇ ਹਨ।

4. ਸਿਨੇਮਾਟੋਗਰਾਫੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਗਲੋਬ ਅਤੇ ਬਾਫਟਾ ਵਿਚ ਐਵਾਰਡ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਆਸਕਰ ਵਿਚ ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ ਕਾਫ਼ੀ ਅਗੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ।

5. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੰਪਾਦਨ ਦੀ ਦੋਤ੍ਰ ਵਿਚ ਵੀ ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ ਅਗੇ ਹੈ।

6. ਸਾਉਂਡ ਸੰਪਾਦਨ ਵਿਚ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ ਅਤੇ ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ ਦਾ ਪਲੜਾ ਤਾਰੀਹੀ ਹੈ।

7. ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਾਉਂਡ ਮਿਕਸਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ। ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਰਸੂਲ ਪੇਕੁਟੀ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਹਨ।

8. ਬੇਸਟ ਮੌਲਿਕ ਸਕੋਰ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਦਾ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਲਗਪਗ ਪੱਕਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਾਲ-ਈ ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਪਿਛੇ ਹਨ।

9. ਬੈਸਟ ਓਰਿਜਨਲ ਗੀਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਦੋ ਗੀਤ 'ਜੈ ਹੈ' (ਸੰਗੀਤਕਾਰ-ਰਹਿਮਾਨ, ਗੀਤਕਾਰ-ਗੁਲਜ਼ਾਰ) ਅਤੇ 'ਉ ਸਾਂਾ' (ਸੰਗੀਤਕਾਰ-ਰਹਿਮਾਨ, ਗੀਤਕਾਰ-ਮਾਯਾ) ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਲ-ਈ ਦੇ ਇਕ ਗੀਤ 'ਡਾਉਨ ਟੋ ਅਰਥ' ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਕੇ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਦਾ ਗੀਤ 'ਜੈ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਉ ਸਾਂਾ' ਨੂੰ ਆਸਕਰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਲੱਮ-ਡਾਗ ਕਰੋਤਪਤੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

ਬਿਹਤਰੀਨ ਆਦਾਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਫਟਾ ਪਿਟ (ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ), ਸੀਨ ਪੈਨ, (ਮਿਲਕ) ਮਾਈਕ (ਦੀ ਰੈਸਲਰ) (ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਵਿਜੇਤਾ) ਹਨ।

ਮੌਲਿਕ ਪਟਕਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਾਲ-ਈ ਦੀ ਟੀਮ ਐਡਰਿਊ, ਜਿਮ, ਪੇਟੇ ਆਦਿ ਇਨਾਮ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ

- *ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ
- *ਸਿਆਸਤ, ਅਰਥਚਾਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਬਾਰੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਲੇਖ
- *ਦਿਲਚਸਪ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ
- ਲਿਖਤੁਮ, ਗੱਲੀ-ਬਾਤਾਂ, ਠਾਹ-ਸੋਟਾ
- *ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਮੱਗਰੀ
- ਕਹਾਣੀ, ਕਵਿਤਾ, ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕੁਝ
- *ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjabi Times, Vol 10, Issue 1, January 3, 2009 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph:847-559-0746, Fax:847-705-9388

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Truth-Vow in Publication Price \$04

E-mail: punjabtimes1@bigplanet.net www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

SELLING HOTELS IN OUR ONLY BUSINESS

Call Us ! for Premier Properties upscale Franchises Management in Place \$8,000,000 & Up

Kuldip Singh Dharwali
Associate At Large
Mobile: 910-444-1280
Fax: (510) 744-4192

3100 Money Ave. #920, Fremont, CA 94538
E-mail: kuldipsingh.dharwali@yahoo.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Truth-Vow in Publication Price \$04

Bank Owned-Foreclosed Homes Central Valley Specialist

Your Dream Home At Right Price.

ਜਾਸ਼ ਗਿਲ
Broker Owner
GOLDEN STATE REALTY

510-364-9292

510-524-4008
www.gsrreal.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Raja Indian Cuisine & Bar

TOLL FREE 1-866-FOR RAJA

1275 W Winton Ave.
Hayward, CA 94541

or visit us: www.rajaeats.com

Call Mukhan Bains or Ravinder Singh for your next party!
Or visit us: www.rajaeats.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Wholesale and Retail

Law Offices Of
Manpreet S. Gahra
Berkeley Office
1211 Shattuck Ave., Suite 300, Berkeley, CA 94710
Ph: 510-489-9100
Fax: 510-489-9111
13th & 14th St., Sacramento, CA 95814
Sacramento Office
Call for Appointments
Ph: 916-217-6417

ਬੇਬਾਕ, ਬੇਲਾਗ ਤੇ ਨਿਧਨ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਈ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਨੌਵੀਂ ਵਰ੍ਗੇਂਦਰ 'ਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ

28 ਮਾਰਚ, 2009 ਸ਼ੁਅ 7 ਵਜੇ

Cascade Banquets

Ph: 630-860-0086

800 W Irving Park Rd, Bensonville IL 60106 (Irving Park and IL 83 East of 83)

ਨਿਰੰਤਰ ਉਸਾਰੂ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਪਾਠਕਾਂ, ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ।

www.punjabtimesusa.com

ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਸ ਵਲੋਂ ਹੱਕ-ਏ-ਦਸਤਾਰ ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ ਆਰੰਭ

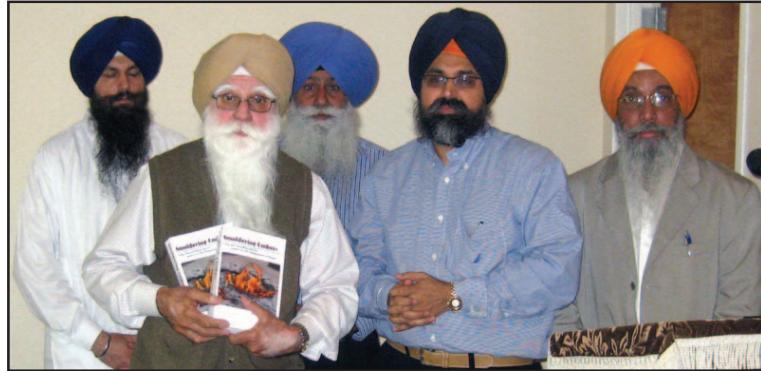
ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ (ਰਾਣਾ ਇਕਬਾਲ, ਅੰਬੀ ਮਾਣਕ): ਸਿੱਖ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਜਥੇਬੰਦੀ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਸ ਅਤੇ ਵਾਇਸ ਆਫ

ਇਥੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਰਿਚਰਡਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਯੂਲਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਰਿਚਰਡਸਨ ਵਿਚ

ਮਾਨਦੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ ਅਤੇ

ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਸ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ

ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਯਥ ਆਫ ਐਸੀਰਿਕਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੱਖ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ

ਫਰੀਡਮ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ “ਹੱਕ-ਏ-ਦਸਤਾਰ” ਨਾਂ ਹੇਠ ਲੋਕ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ

ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਸ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਸ ਸੰਸਥਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ

ਇਨਸਾਨੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੱਕ-ਏ-ਦਸਤਾਰ ਲਹਿਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਦੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਾ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੇਂਗੜੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸੰਸਾਰ ਯੂਧ ਵਿਚ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਯੂਰੂਪ ਲਈ ਅਜਾਈ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਜ ਸੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਉਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀ ਕਿਉਂ?

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਟੂਰ ਧਾਰਮਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੱਖ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਕਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਗੁਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਯੂਲਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਿੰਡਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦੂਜੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋੜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਉਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ ਕੇ ਜਾਇਆ ਕਰਨ ਤਾਂ ਦਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ

ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੋਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਖੀਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਯੂਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਿੱਖਸ ਨੂੰ ਭਰਦੇਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਟ ਕਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਪ੍ਰਮੰਦਰ ਸੰਘੇਤਾ ਤੇ ਵਿਕੀ ਹੀਰ ਨੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜੇ ਕਿ ਟੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ‘ਵਸਦਾ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ’ ਤੇ ਦਿਖਿਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

SINGH PINLESS COMMUNICATION

www.singhpainless.com

(ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ)

2.6¢ PER MINUTE

NO Hidden Charges

NO Connection Fee

NO Monthly Fee

NO Other Charges

ਸੈਲ ਫੋਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਫੋਨ ਤੱਕ ਵੀ ਐਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

2.6¢ PER MINUTE

\$100 ਵਿਚ 64 ਘੰਟੇ

ਗੱਲ ਕਰੋ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ 69 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

ਕਰਨੈਲ ਸਿੱਖ ਬਾਠ

ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਠ ਨੂੰ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਠ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੱਖ ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਬਰਾੜ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

M I N U T E

\$100 ਵਿਚ 64 ਘੰਟੇ

ਗੱਲ ਕਰੋ

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ 69 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੁਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਆਪਣੀ ਵਾਜ਼ਬੀਅਤ

-ਅਰੁਣ ਨਹਿਰੂ

ਕਿਸੇ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਸਕਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ, ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਵੇਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਛੇਤੇ ਹੀ ਵਿਗਤਨੀਆਂ ਸੂਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਜੁਆਬਦੇਹੀ ਦੇ ਮੁੜੋਂ ਵੀ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਸੱਚਿਤ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪਰਖ ਵਾਲੀ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇ। ਆਖਰ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵਰਵਾ ਜਨਤਕ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ?

ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. 'ਚ ਸੀ.ਬੀ.ਏ., ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਇਮ

ਸਿੰਘ ਦਰਮਿਆਨ 'ਮਿਊਜ਼ੀਕਲ ਚੇਅਰ' ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 'ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ' ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਢੁੱਕਵਾਂਪਨ ਗੁਆਉਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਵਲ ਹੈ। ਦੁੱਖਦਾਈ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਈ ਰਿਸ਼ੇਦਾਰ (ਯੀਆਂ-ਪ੍ਰੈਂਟ, ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਭਰਾ ਆਦਿ) ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਘਾਗ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਾ ਸਮੱਝੀ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾ ਲਾਉ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿਆਸੀ ਅਰਾਜਕਤਾ, ਅਧਰਾਧੀਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼ਹਿ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੱਠਜੋੜ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਕਾਰਨ ਇਕ ਦ੍ਰਿੜ ਸਰਕਾਰ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਤੰਤਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ

ਮਾਓਵਾਦੀ ਅੰਤਮ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ-ਪ੍ਰਚੰਡ

ਕਾਨੰਡੂ: ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਆਗੂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਾਬੋਤ ਕਰਨ ਵਿਰੁਧ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਨੰਡੂ: ਵਿਖੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਆਲ ਨੇਪਾਲ ਟਰੋਡ ਯੂਨੀਅਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਟੈਂਕੋਲੂਸ਼ਨਰੀ) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ

ਪ੍ਰਚੰਡ

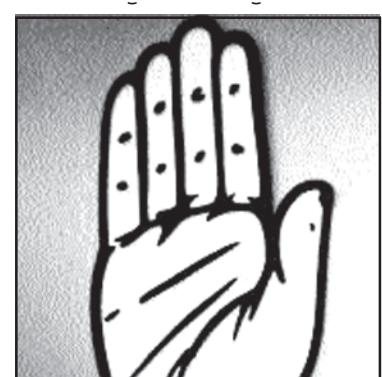
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅੰਤਮ ਜੰਗ ਸੂਰੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਤਮ ਲੜਾਈ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੰਡੂ ਪੋਸਟ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਹੁਣ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜਿਕਰ

ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਜਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਂਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਢਾਅ ਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਫੌਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੰਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ 'ਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੈ। ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਿੰਧੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਕਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ।

'ਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਝ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਅਪਵਾਦ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਸਥਿਤੀ 'ਚ

ਜੁਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ 'ਜੈਡ ਪਲੇਸ' ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਰਹੀਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਖਨ-ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਰਕਮ 'ਚੋਂ ਇੰਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖਾਨਾਨੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਗਭਗ ਸਾਂਕੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਵਕੀਲ, ਸੀ.ਏ. ਅਤੇ ਬਿਜਨੈਸ ਟਾਈਕੁਨ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਤੈਕ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਰਕਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਾਰਾਂ 'ਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮਾਰੂਬਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਦਾ ਖਤਰਾ

ਜੋਧਪੁਰ : ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋਧਪੁਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੋਠ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੋਈ ਮੀਂਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦਰਿਆ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਵਰਗ ਦੀ ਸਿੰਘ ਲੋੜ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਕੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੈ। ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਿੰਧੀ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪਾਲੀਵਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰੂਬਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹਰ ਸਾਲ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੋਣਾਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਬਾਰ ਮਾਰੂਬਲ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਧਦਾ ਪੱਧਰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਅੰਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਨਰਾਇਣ ਵਿਆਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੀ.ਐਸ.ਪਾਲੀਵਲ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਬਘੇਲਾ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪਾਲੀਵਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰੂਬਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹਰ ਸਾਲ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੋਣਾਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਪਾਲੀਵਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਾਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਵਲੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੇਡਾਡ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

PUNJAB AUTO WERKS Akal Transport Corp

1930 W. Hubbard St., Chicago, IL

For Excellent Auto Body Work, Taxi Cab Leasing, 24 Hours Towing, Complete Auto Repair of Domestic & Foreign Cars

ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਇੰਪੋਰਟਡ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤਸਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਟੈਕਸੀ ਕੈਬ ਵੀ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਦੇ ਹਾਂ

Call
Gurcharn Singh Jhaj
Jaidev Singh Bhattal
Sukhraj Singh Takhar

Tel. 312-243-3344, 312-243-2255
Fax: 312-243-2277

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town,

ਮੁੰਬਈ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿ ਹੋਰ ਝਕਿਆ, 124 ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ

ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਲਸਕਰ-ਏ-ਡੋਇਬਾ
ਦੇ 124 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ
ਹੇਠ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਸਕਰ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ
ਵਿਚ ਜ਼ਕੀਉਰ ਰਹਿਮਾਨ ਲਖਵੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰਾਰ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਪਾਕਿ ਹੁਣ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਚ ਅਪਣੀ ਭੁਮਿਕਾ ਮੰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਪਾਕਿ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਨਿਊਜ਼ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅੱਡੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਕ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਵਾਲ ਪਾਕਿ ਦੇ ਰਵਦੀਏ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ।

ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿੱਣਤੀ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਲਾਤਕੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਛਿੱਲ-ਮੱਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਅਪਣੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖੁਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੇਲ 100 ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬੰਬ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਤਾਲਿਬਾਨ ਹੱਥ ਲੱਗ ਗਏ ਤਾਂ ਸੋਚ ਭਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਵਧੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੂਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜ ਅੰਦਰਾਨਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਕਬਾਲਿਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੇ ਕਬਾਲਿਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਨੇ ਅਪਣੇ ਅੱਡੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਵੀਂ ਹਜ਼ਾਰ ਫੌਜੀ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਾਕਿ ਵਿਚਲੇ

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਅੱਡਾ ਦੱਸਿਆ

ਨਵੀਂ ਵਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਨੇ ਲੰਘੀ 12 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੱਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਤਰਾ ਹੈ। ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਬੈਠਕ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਾਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਵਰਤਣ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਥਾਂ ਨਾ ਵਰਤਣ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਾ ਜਾਣਬੁੰਝ ਕੇ ਸਾਡੀ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਖ ਸੀ। ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਥਾਂ ਨਾ ਵਰਤਣ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਸਾਡੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਅਪਣੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕੌਲਾਂ 'ਤੇ ਪੁਰਾ ਉਤਰੇਗਾ। ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਵਿਚ ਅੱਟੋਂ ਘੱਟ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਪੁਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਤਚਰੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲ ਇੰਨੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਭਵਿਖ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਉੱਚੀਂ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੰਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਆਰਥਕ ਮੰਦੀ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇਸੁ ਆਰਥਕ ਮੰਦੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਖਾਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਖਾਦੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ। 25000 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ

ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਸਕਰ-ਏ-ਡੋਇਬਾ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰੀ ਮੁੰਢਲੀ ਪੱਤਾਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਵੇਦ ਇਕਬਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਮਿਦ ਅਮੀਨ ਸਾਦਿਕ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਵੀ ਓਈ ਪੀ (ਵੱਡਿਸ ਓਵਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕਲ) ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਰਸੀਲੋਨਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਾਵੇਦ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਸਪੇਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਈਮੇਲ ਅਕਾਊਂਟ ਅਤੇ ਸੱਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਅਲੀ

ਜਾਕਿਰ ਰਹਿਮਾਨ ਲਖਵੀ ਬਾਰੇ ਰਹਿਮਾਨ ਮਲਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਖਵੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਮਿਨੀਕੋਸ਼ਨ ਮਾਹਿਰ ਤੇ ਲਸਕਰ ਦੇ ਵਰਕਰ ਜ਼ਰਾਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵੀ ਸਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਧਨ ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਆਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਿਮ ਦਾ ਇੰਡੀਜ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਗੇ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੱਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਅਲੀ

ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ 30 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁੰਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋਤੀਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਬੰਧਤ ਸਾਡੀ ਵਿਚ ਹਾਮਿਦ ਅਮੀਨ ਸਾਦਿਕ ਦੀ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਮੁੰਖ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਬੈਕ ਖਾਤੇ ਖੱਲ੍ਹਵਾਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲਖਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਖਵੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਅਜਮਲ ਆਮਿਰ ਕਾਸਬ ਅਤੇ 12 ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਰੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਬੰਦਰਗਹ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਚੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋਤ ਪਵੇਗੀਂ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰ

ਵਧ ਰਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਆਮਦਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਟੋਰਨਟੋ : ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਿਰਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਘੱਟਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨੋਭਤ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸ਼ਨ ਕੈਨੀ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ 240,000 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 265,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਕ 'ਚ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਪੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਾਥਿਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਉਣ।

ਸ੍ਰੀ ਕੈਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲਦੇ ਸਮੀਕਰਣਾਂ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਨਿਗੁ ਰੱਖਣੀ ਪਏਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 7.2 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਓਨਾਰੀਓ ਦੀ 8 ਫੀਸਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਰ ਦੇ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 247,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਪੱਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਮੁਲਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ 265,000 ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 156,000 ਇਕਾਨਮਿਕ ਕਲਾਸ, 71000

ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਰਗ ਅਤੇ 37,400 ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਿਥੇ ਕੋਟੇ 'ਚ ਤਥਕਾਲੀਨ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨਗੇ।

ਇਨ-ਬ-ਦਿਨ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਸਥਾਏ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਫਿਕਰਮਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸਦਾ ਰੱਲਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਪਾਰਲੈਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਅਜੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ 40 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਧੇਯੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਧਰਵਾਸ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਜੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਵਿਚ 129,000 ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬੇਕਾਰੀ ਭੱਤੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮੁਲਕ ਦੇ ਅੰਕਤਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਹਾਲ 'ਚ ਹੀ ਜਾਰੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ ਸੈਲਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਬਣਾ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਏਡਜ਼ ਬਲਕਿ ਹੈਪੋਟਾਈਸਟ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਮੱਖ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਰੀਬ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਾਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ 'ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਐਮਰੀ ਵੈਕਸੀਨ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਹੀ ਅਹਿਮਦ, ਰਾਮਾਰਾਓ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੈਕਸੀਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾ। ਸਾਨਿਦ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤੀ ਰਿਸਰਚ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰਿਸਰਚ ਜਨਰਲ 'ਨੇਚਰ' ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੱਖ ਦੇ ਸੁਰੀਰ ਵਿਚ ਬੀ ਸੈਲ ਅਤੇ ਟੀ ਸੈਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਏਡਜ਼ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਟੀ ਸੈਲ (ਐ.ਡੀ. 4 ਲਾਸ) ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਟੀ. ਅਤੇ ਬੀ. ਦੋਨੋਂ ਸੈਲਾਂ ਦਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨਿਉਨਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਡਵਾਂਸ ਸਟੇਜ ਵਿਚ

ਸੋਧ ਦੌਰਾਨ ਪੀ.ਡੀ.-1 ਬਲਾਕਡ ਟ੍ਰੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਵਾਇਰਲ ਲੈਡ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਂ ਤੋਂ ਬੋਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਇਰਸ ਨਾ ਜਾਂਦੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਇਰਸ ਸਪੈਸਾਫਿਕ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਕਰਕੇ ਕਵਾਲਿਟੀ (ਬੀ ਸੈਲ) ਅਤੇ ਵਾਇਰਸ ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਟੀ. ਸੈਲ ਦੀ ਕਵਾਂਟਿਟੀ ਅਤੇ ਕਵਾਲਿਟੀ (ਸੀ.ਡੀ.8.ਟੀ.) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੀ-ਐਕਟਿਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਜ਼ਰਬਾ ਬਲੱਡ ਅਤੇ ਆਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਟੀ. ਸੈਲ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਦਾ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਦੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਏਡਜ਼ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਪੀ.ਡੀ.-1 ਦਾ ਬਣਣਾ ਜਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸੈਪਟ ਟੀ. ਸੈਲ 'ਤੇ ਮੰਜ਼ੁਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸੈਪਟ ਟੀ. ਸੈਲ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਐਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਡਰਗ ਰਸਿਸਟੈਸ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਦਾ ਤੇਲ ਦੀ ਭਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰੁਕਿਆ

(ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ.) ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੀ ਇਕ ਫਰਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੋਨਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭਿਆ ਸੀ। ਪਾਰਕ 3162 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਾਰਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੇਲ ਖੋਜ ਤੇ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਰਕ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਫੋਕਸ ਐਨਰਜੀ ਲਿਮ. ਨੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ

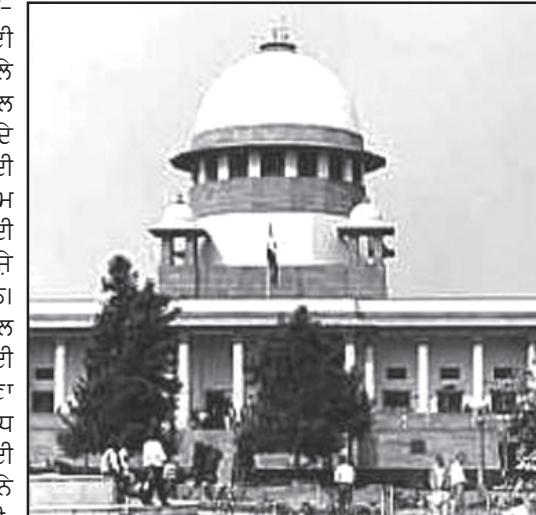
ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਗੁਲਫਾਮ। ਗੁਲਫਾਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਨ ਦੇ ਇਕ ਕਿਲੋ ਗੈਂਗ ਨੂੰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੁਧਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਿਛ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਗਾਇਬਹ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ ਮੇਰਨ ਨੇਤੀਓਂ ਮਿਲੀ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਹੀ ਆਰਿਡ ਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਸਥਿਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸੁਧਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਖੀਰ ਇਸ ਗੁੰਬਦੀ ਨੂੰ ਸੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਕੀਤੀ ਨਾਲ ਸਥਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਉਗਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਲਫਾਮ ਤੇ ਆਰਿਡ ਫੜੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਜਨਰਲ ਸੀਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਲਿਤ ਵੀ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਚੋਣ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੰਘੇ ਦਿੱਨੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਜਨਰਲ ਸੀਟ 'ਤੇ ਰਾਖਵੀ ਸ੍ਰੋਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੇਣਾ, ਦਫ਼ਤਰੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਾਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸਹਿਮਤ ਹਨ।

ਪਛੜੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਦੀ

ਚੋਣ ਵਿਰੁਧ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੋਟੀ ਦੇ ਅਨਿਲ ਜੈਨ ਜੋ

ਕਿ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪੀਰੀਅਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਮਹੀਨੇ 'ਵਰਕਮੈਨ ਕੰਪਨੀਸ਼ਨ ਐਕਟ' ਤਹਿਤ ਮੁਾਵਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜੁਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਕੰਮ ਦੇ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨ

ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਜਾਰੀ ਨੇ ਸਤਿਆਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ

-ਆਰ. ਜਗਨਨਾਥ

ਸਤਿਆਮ ਘੋਟਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਉਲਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤ ਇਕੱਠਿਆਂ ਮਿਲਕੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ ਦੀ ਸਾਡਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਸਤਿਆਮ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਆਈ.ਟੀ. ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਅਕਸ ਕਲੰਕਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਸ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਗਵਾਈ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਚੋਣ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਕਾਰਨ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਾਈ.ਐਸ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰੈਡੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇ। ਰਾਜਸ਼ੇਖਰ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਨੋੜ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਵਲੋਂ ਉਖਾਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਰਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਲਾਲ (ਰਾਜਦ) ਦੇ ਹਿੱਤ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਰਲ-ਗਡ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਤਿਆਮ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਅਈ-ਸਟੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਮਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਰਾਜਦ ਨਾਲ ਹਨ। ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰਦੇਸ਼ਰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਯਾਦਵ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਧਾਰ ਸੀ.ਐਸ.ਡੀ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਜਿੰਮਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰਦੇਸ਼ਰ ਵੀ.ਐਸ.ਕੇ. ਕੌਮੁਦੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੌਮੁਦੀ ਨੇ ਲਾਲ੍ਹ ਦੇ ਚਾਰਾ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਲ੍ਹ ਦੇ ਇਕ-ਦੋ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਮਦਦ ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਲ੍ਹ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹਿੱਤ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਥਾਤ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਆਮ ਘੱਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਛੰਗ ਨਾਲ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਮਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ 350 ਏ.ਸੀ. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਤਿਆਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਬੀ. ਰਾਮਾਲਿੰਗ ਰਾਜਨਾਲ ਜੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੁਰਭਾਗਪੂਰਣ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਨੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿੱਦੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਾਈ.ਐਸ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰੈਡੀ

ਏ.ਸੀ. ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਤਿਆਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਬੀ. ਰਾਮਾਲਿੰਗ ਰਾਜਨਾਲ ਜੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੁਰਭਾਗਪੂਰਣ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਨੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿੱਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਵੀਕਿਰਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦੋਹਰੇ ਭਲੇਖਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ।

7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜਨੂੰ ਨਾਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘੋਟਾਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਟਾਕ ਐਕਸ਼ੇਂਜ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਜੂਰਮ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਵੀਕਿਰਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਦਿਨ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੱਥ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਬੈਠੀ ਰਹੀ। ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੀ.ਐਸ.ਡੀ. ਉਦੋਂ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆਈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਬੀ ਰਾਜਨੂੰ ਦੋਬੇਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਨੂੰ ਨੂੰ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭਜ ਦਿੱਤਾ।

ਸੇਬੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖੀ ਐਸ ਦਾਫੇਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘੋਟਾਲੇ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਗਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਰਾਜਨੂੰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਚਾਲ ਸੀ। ਸੇਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਪਈ, ਤਾਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਾਰਹਿੰਦਾ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨੂੰ ਤੱਕ ਪੁੱਚਦੇ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਸਥਾਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ, ਰਾਜਨੂੰ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬੁਦਦ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਰਾਜਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗਤਬਲਦੋਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਕੀਕਤ

ਵਿਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ।

ਸਤਿਆਮ ਘੋਟਾਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਫੰਡ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੇਨਾਮੀ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਲੈ

ਰਾਮਾਲਿੰਗ ਰਾਜਨੂੰ

ਕੇ ਆਂਧਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਲੱਤ-ਭਗਤ ਕੇ ਮਲਾਈਦਾਰ ਠੇਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਰਤ ਜਮੀਨ ਦੇ ਸੌਂਦਰਿਕ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਤੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਸੱਚੇ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਤੁੰਤਰ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਪਤਾ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਬਿੱਚੋਤਾਣ ਉਦੋਂ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕੀ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਰਾਜਨੂੰ ਦੋ ਕੀਤੀਆਂ ਏ.ਐਸ. ਮੁੱਖ ਤੌਰੀ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਏ.ਓ. (ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਸੱਚੇ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਤੁੰਤਰ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੀ.ਬੀ.ਏ.ਓ. ਦੀ ਸਾਬਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਵਾਦ ਵਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਚਾਈ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦਾ ਆਖਰੀ ਕਾਂਡ ਲੋਕ ਸਭ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੂੰ 7 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਵੀਕਿਰਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕਰ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਤਿਆਮ ਗਾਂਧੀ ਇਕ ਵਿਵਾਦ ਵਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਚਾਈ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਅਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੱਤਿਆ, ਲੁਟ-ਖਸੁਟ ਅਤੇ ਅੰਤਵਾਦ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਸੱਤਾ’ ਦੇ ਗਲ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੀ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।”

ਕਲਿਆਣ ਕਾਂਡ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਈ ਝਾੜ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਸਾਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸਪਾ ਦਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਕਾਂਡ ਲੋਕ ਸਭ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਣੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਅਮਰ ਸਿੰ

ਹਣ ਕੀੜੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਨਗਾਇਣ ਆਉਣਗੇ

'ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਮਾਸਟਰ ਜੀ, ਕੀ ਹਾਲ ਚਾਲ ਏ?' ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਸੈਰ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਮਾਸਟਰ ਬਚਨ ਸਿੁਹੁੰ ਨੂੰ ਲੰਬਤਦਾਰ ਸੁੱਚ ਸਿੁਹੁੰ ਨੇ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਈ।

'ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਲੰਬਤਦਾਰ ਜੀ।'

'ਚਾਡੀ ਧੂਣੀ 'ਤੇ ਬੜਾ ਹਸਾ-ਠੱਠਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੁਕਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਵੀ ਜੀਵ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਕਰਕੇ ਲੰਬ ਗਿਆ।'

'ਲੰਬਤਦਾਰ ਜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤੈ ਕਿ ਆਪਣਾ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਜਿਥੇ ਬਹਿੰਦੀ, ਏਦਾਂ ਹਸਾਉਂਦੇ ਕਿ ਮਰਸੀਆਂ ਦੇ ਮਖੋਲ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੋਣੇ ਕਰ ਦਿੱਦੇ।'

'ਕੀ ਆਹੰਦਾ ਸੀ?'

'ਆਹੰਦਾ ਬਾਬੀ ਮਾਹਟਰਾ ਠੇਕੇ ਕਦੋਂ ਕੁਝ ਟੁੱਟਣੇ ਆ?'

ਮੈਂ ਕਿਹਾ 'ਕੋਈ ਭੁਚ ਕੁ ਮਹੀਨਾ ਰਹਿੰਦੈ। ਕਿਉਂ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ?'

'ਦੋ-ਚਾਰ ਦਾ ਰੁਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਟੀਆਂ ਖਰੀਦਟੀਆਂ ਸੀ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਬੋਲੀ ਦੇਣੀ ਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨੀ ਚੇਤੇ ਭੁਲੀਆਂ'

'ਕੀ?'

'ਮੈਂ ਤੁਰਿਆ ਸੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ, ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਬੀ ਭਾਨੀ ਕਹਿੰਦੀ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਦੀ ਨਾ ਜਾਈ, ਲਹਿੰਦੇ ਵਲ ਦੀ ਜਾਈ।'

'ਕਿਉਂ?'

'ਚੜ੍ਹਦੇ ਵਲ ਨੂੰ ਦੋ ਠੇਕੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ, ਤੂੰ ਡੱਡ ਕੇ ਆ ਜਾਣੈ।'

'ਫੇਰ ਗਿਆ?'

'ਗਿਆ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਪਰ ਆਇਆ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸਿਓਂ।'

'ਲਾਈ ਨੀ ਘੱਟ?'

'ਉਪਰ ਦੀ ਕਿਹੜਾ ਨਾਕੇ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਟੈਪ 'ਚੋ ਉਤਰਿਆ ਤਾਂ ਮੂਹਰੇ ਠੇਕਾ ਤਾਂ ਹੈ ਨੂੰ ਸੀ, ਠੇਕੀ ਸੀ। ਦਿਲ ਨੀ ਸਾਲਾ ਬੰਨ੍ਹ ਹੋਇਆ।'

'ਚੜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਬੋਤਾ ਰੇਲ?'

"ਲੱਡ ਸਪੀਕਰ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਗਾਣਾ ਵੱਜੇ ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ 'ਦਾਰੁ ਤਾਂ ਨਾਲ ਸੱਟ ਦੇ ਕਬਰਾਂ ਤੱਕ ਜਾਓ ਨੀ..।' ਸੋਚਿਆ ਚਾਰ ਦਿਹਾਤੇ ਜਿੰਦਗਾਨੀਆਂ, ਲੁੱਟ ਲਓ ਮੌਜਾਂ। ਮਗਰੇ ਸਪੀਕਰ 'ਚੱਨੇਸਮੈਟ' (ਅਨਾਊਂਸਮੈਟ) ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈਆ। 'ਕੀ?'

'ਕਿਹਣ ਦਸਾਂ ਦਾ ਪਉਆ, ਨਾਲ ਉਬਲਿਆ ਆਂਡਾ ਤੇ ਇਕ ਕੱਚ ਦੀ ਗਲਾਸੀ ਫੜੀ।'

'ਚੱਕ ਤਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਕੌਲਾ?'

'ਸੋਚਿਆ ਮਨ ਦੇਂਦੇ ਵੱਡੀ ਲੁੱਟ ਕਿਹੜੀ ਆਂਡਾ ਤੇ ਕਰਤਾ ਆਰਡਰ।

'ਚਾਰ ਗਲਾਸੀਆਂ ਬੋਡੇ 'ਚ ਪਾਕੇ ਟੋਲੀ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਪਿਆ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਅੱਗੋਂ ਭਾਨੀ ਪੈਗੀ ਚਾਰੀ ਚਾਰੀ ਚੁੱਕ ਕੇ। ਆਹੰਦੀ ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਦੀ ਆਈਂ ਤੂੰ ਨੂੰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਬੰਦਾ।'

'ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਗਵਾਨੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਚਾਰ ਅੱਡੇ ਖਾਧੇ ਆ ਤੇ ਆਹ ਚਾਰ ਗਲਾਸੀਆਂ ਮੁਫਤ 'ਚ ਆਏ ਗਏ ਲਈ ਚਾਰ ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ।'

'ਫਿਟੇ ਮੂੰਹ ਤੇਰੇ, ਪੈਰ ਤੇਰੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਨੂੰ ਲਗਦੇ, ਫੁਲਕਦਾ ਫਿਰਦੈ। ਨਾ ਆਂਡੇ ਮੁਰਸੀਆਂ ਨੇ ਮੱਝਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਲਾਹੂਣ ਵਾਲੇ ਟੀਕੇ ਲਾ ਕੇ ਇੱਤੇ ਸੀ?'

'ਵੇਖ ਲੈ ਛੋਟਾ ਬਾਦਲ ਆ ਗਿਆ, ਉਹਦਾ ਬੱਸ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਅਸਿਹਾ ਟੀਕਾ ਲਾਵੇ ਚਿੰਟੀਆਂ ਪੱਗੋਂ ਤੇ ਟੋਪੀਆਂ ਅਲਿਆਂ ਦੇ, ਸਾਰੇ ਨੀਲੀਆਂ ਆਲੇ ਬਣ ਜਾਣ।'

'ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਨਾ ਪਾ ਰੱਬ ਦਿਆ ਬੰਦਿਆਂ ਘਰੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਢੱਕਾ ਨੀ ਤੇ ਤੂੰ ਪੀਤੀ ਫਿਰਦੈ। ਕਿਉਂ ਆਇਆਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਕੀਨੀਓਂ?'

'ਵੇਖ ਭਾਨੀਏ ਵੱਡੇ ਮਾਰੂਜ ਦੀ ਸੁਹੁੰ, ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸਿਓਂ ਦੀ ਆਂ, ਕੂਠ ਨੂੰ ਬੋਲਦਾ।'

'ਭੁਝਾਰਤਾਂ ਨਾ ਪਾ ਰੱਬ ਦਿਆ ਬੰਦਿਆਂ ਘਰੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਢੱਕਾ ਨੀ ਤੇ ਤੂੰ ਪੀਤੀ ਫਿਰਦੈ। ਕਿਉਂ ਆਇਆਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਕੀਨੀਓਂ?'

'ਵੇਖ ਭਾਨੀਏ ਵੱਡੇ ਮਾਰੂਜ ਦੀ ਸੁਹੁੰ, ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸਿਓਂ ਦੀ ਆਂ, ਕੂਠ ਨੂੰ ਬੋਲਦਾ।'

'ਭੁਝਾਰਤਾਂ ਨਾ ਪਾ ਰੱਬ ਦਿਆ ਬੰਦਿਆਂ ਘਰੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਢੱਕਾ ਨੀ ਤੇ ਤੂੰ ਪੀਤੀ ਫਿਰਦੈ। ਕਿਉਂ ਆਇਆਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਾਸੇ ਕੀਨੀਓਂ?'

'ਉਪਰ ਠੇਕੀ ਖੁੱਲ ਗਈ ਐ?'

'ਹਾਏ ਵੇ ਰੱਬਾ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਚੱਪਾ

ਅੱਗ ਵਰਗੇ ਜੱਗ ਅੰਦਰ ਭਲੇ-ਮਾਣਸਾਂ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਅੱਖਾ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਗੇ-ਭਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਰਖ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਏਨੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਚੱਲੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੁਜਾਖੇ ਤੇ ਅਕਲਮਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਟਿੱਬੀ ਲੱਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਧਾਂ ਅਤੇ ਮੜੀਆਂ-ਮਸਾਣਾਂ ਮੂਹਰੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਮਨੁੱਖ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ, ਟੋਪੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਅਖੜੀ ਸਾਧਾਂ ਤੇ ਪਖੜੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂਰਵਾਦ ਲੈ ਕੇ, ਮੱਥੇ ਤਿਲਕ ਲੁਆ ਕੇ ਜੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕ ਜਿੱਤ ਲਈ ਟੁੱਟੇ-ਟਾਮਣੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਖੋਟੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੌਲਤ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨੱਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਦੀ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਰਹੇ। ਪਰ ਹਣ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਨੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਰਾਤੀਂ ਹੋਰ ਤੇ ਇਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਹਣ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਨਾਡੂ ਖਾਂ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੇਟਾਂ ਵਿਚਲੀ ਦਾਰੁ ਨਾਲ ਟੱਲੀ ਹੋ ਕੇ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਘਰ ਛੱਡਣ ਆਏ ਤਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਘਰ 'ਚ ਰੱਬ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਸੰਗਲੀ ਤੁੜਾ ਕੇ ਦੱਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟਾਂ ਪਾੜ੍ਹ ਕੇ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਾਪਸ ਮੁੜਦਿਆਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ 'ਤੂੰ ਵੀ ਕੁੱਤਾ ਰੱਖਾ।' ਦੂਜਾ ਬੋਲਿਆ 'ਕਿਉਂ?' ਸੁਣ 'ਮਾਲਕ ਮੁਰਖ ਵੀ ਹੋਵੇ ਕੁੱਤਾ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਆਣਾ ਸਮਝਣ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲਦਾ ਹੈ।' ਸਾਫ਼ ਸੁਖਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਵੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ, ਰਿਸ਼ਾਉਣ ਤੇ ਵਰਗਲਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ 'ਮੇਰਾ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ' ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਹ ਰਚਨਾ ਵਿਅੰਗ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਖੀ ਵਿਚ ਘਸੁੰਨ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਪੱਜੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਪਾਸਿਓਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਠੇ ਪਾਸਿਓਂ ਚੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਛੱਡ ਦਿੱਤ ਹਾਕਮਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

'ਵੇਖ ਭਾਨੀਏ ਪਉਣੇ ਨਾਲ ਆਂਡਾ ਤੇ ਗਲਾਸੀ ਫ਼ਰੀ ਦਿੱਦੇ ਸੀ। ਸੋਚਿਆ ਮਨਾਂ ਘਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਨੀਏ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਚਾਰ ਆਂਡੇ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਚਲ ਲਏ।'

'ਵੱਖ ਜਾਣਿਆ ਅਮਲੀਆ ਐਂ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਆਹੰਦਾ ਪੂਰੀ ਬੋਲ ਸੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਐਂ?' ਤੇ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਕੱਚੇ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਵੱਖ ਜਾਣਿਆ ਅਮਲੀਆ ਐਂ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਆਹੰਦਾ ਪੂਰੀ ਬੋਲ ਸੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਐਂ?' ਤੇ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਕੱਚੇ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਵੱਖ ਜਾਣਿਆ ਅਮਲੀਆ ਐਂ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਆਹੰਦਾ ਪੂਰੀ ਬੋਲ ਸੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਐਂ?' ਤੇ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਕੱਚੇ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਵੱਖ ਜਾਣਿਆ ਅਮਲੀਆ ਐਂ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਆਹੰਦਾ ਪੂਰੀ ਬੋਲ ਸੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਐਂ?' ਤੇ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਕੱਚੇ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਵੱਖ ਜਾਣਿਆ ਅਮਲੀਆ ਐਂ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਆਹੰਦਾ ਪੂਰੀ ਬੋਲ ਸੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਐਂ?' ਤੇ ਜਾਗਰ ਅਮਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਕੱਚੇ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਵੱਖ ਜਾਣਿਆ ਅਮਲੀਆ ਐਂ ਕਿਉਂ ਨੂੰ ਆਹੰਦਾ ਪੂਰੀ ਬੋਲ ਸੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਐਂ?' ਤੇ ਜਾ

ਕਿੜ ਹੋਇਆ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੀ ਦਾ ਕਤਲ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ
ਪਤਨੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰ ਸਨ।
ਇਸ ਬਜ਼ੁਹਾਂ ਜੋਤੇ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਰੀ
ਹੋਈ ਸੀ। ਸੰਤਰੇ-ਬਹੁਤਰੇ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾ ਕਦੇ
ਅੱਕਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਕਦੇ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ
ਬੁੱਟਰ ਉਰਫ਼ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇਸ ਜੋਤੇ ਦਾ ਅਥਾਰ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਪ੍ਰੋਮ ਸੀ, ਜੋ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲੈਣ ਉਪਰਾਂ ਖਾੜਕ ਸਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਜੌਤੇ ਦੇ ਘਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਖਾੜਕਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਸਿੰਘੀ ਵੀ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ 1940 ਵਿਚ ਐਮ.ਏ. ਇਕਨੋਮਿਕਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਖਾੜਕ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਬਾਬੇ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਪਤਿਆ ਲਿਖਾ ਜੋੜਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾੜਕ ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੈ ਵੀ

ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨੌਜੇ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਰਧ ਮਾਤਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚਾਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਅੱਡੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਉਂਦੀ ਬੱਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੰਗਰ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਬੇ ਸਿੰਘੀ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੇਸਤੀ ਸੀ ਅੱਡੇ ਗੱਪਸੱਪ ਮਾਰਨ ਉਹ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅੱਡੇ ਫੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕੋਲ ਵੀ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਉਪਰੰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਖਾੜਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਡਤ ਹਥਿਆਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅੰਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਖਾੜਕਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜ ਕੇ ਜੋ ਕੜ੍ਹੀ ਘੱਲੀ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਔਵੇਂ ਪੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਫੌਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਚਣ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਰਗੋਆ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਕੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੇ 2 ਮਹੀਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੀਤੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾੜਕਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਲੜਨਾ ਸੁਰੱਖਿ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂਕਿ ਖਾੜਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਅੱਖੀ ਸੀ, ਪਰ ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਰਗੋਯੇ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮੰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਬਿਸਰਤਿਆਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਾਲਾਤ ਵਾਸਤੇ ਲੈ ਲਈ।

ਕਿਉਂਕਿ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਖਾਤਕੁਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਲਤਾਈ ਲਤਨ ਦਾ ਪੰਗ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪੈ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਾਸਤ ਖਾਤਕੁਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਥਤ ਲੋੜ ਸੀ। ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਆਗਾਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਢੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਖਾਤਕੁਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦਾ ਬਾਬੇ ਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਖਾਤਕੁਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਨੌਰੇ ਉਸਦਾ ਜ਼ਮਾਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਵੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਕਰਾਚੀ ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ,

ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਛੱਪੀ ਕਿਤਾਬ 'ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ' ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੇ ਕਈ ਦਿਲਚਸਪ ਖੁਲਾਸੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਸਨਸਤੀਖੇਤ੍ਰ ਖੁਲਾਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਆ ਉਪਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਇਥੇ ਡਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੀ ਦੀ ਮੌਤ/ਕਤਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਵੇਖ ਲੈਣ ਦਿਓ।

ਬਾਬਾ ਸਿੰਧੀ ਬੁਕ ਸੈਲਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਫੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜੁਨੇਜ਼ ਨਾਲ ਜਾ ਮੁਲਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਬਾਬੇ ਸਿੰਧੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਲਤਾਈ ਸੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਖਾਤਕੂਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋਤ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾ ਪਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਹਲਕੇ ਕੁਝਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੁਨੇਜ਼ ਮੁਫ਼ਤ ਹਿੱਥਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਏ.ਕੇ. 47 ਰਾਈਫਲਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਹਿੱਥਾਰ ਤੁਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਬਾਬਾ ਸਿੰਘੀ ਤਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪਰਤਿਆ, ਪਰ ਏ.ਕੇ 47 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਖੇਪ ਖਾਤਰੂਆਂ ਕੇਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸਿੰਘੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹਿੱਥਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਣੇ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਖਾਤਰੂਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਰਸਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੁਰੂ ਹੋਏ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ 1986 ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਈ ਲਡਾਈ 1993 ਤਕ ਚੱਲਈ ਰਹੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖਾਤਰੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਉਥੋਂ ਪੁਲਿਸ਼ ਦੇ ਆਈ.ਜੀ., ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ., ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੈਕੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਲੜਾਈ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਖਾਤਕੁਆਂ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਤਕੁਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਾਮੀ ਕਮਾਂਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਲਈ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਅਨੇਕਾਂ ਵੱਡੇ ਖਾਤਕੁਆਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਰਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਗ-ਅੰਗ ਕੱਟ ਗਏ, ਅਥਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਾਰ

ਲੱਗਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਦਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਸੈਂ
ਸੋਚਿਆ ਮਿਲ ਜਾਵਾਂ। ਤੁਸਾਂ ਤਾਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਘਰ
ਫੇਰਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ।’

ਮੈਂ ਚਾਹ ਦੇ 2 ਕੱਪ ਮੰਗਵਾਏ ਤੇ ਚਾਹ ਪੀਦਿਆਂ ਹੀ
ਬਾਬੇ ਸਿੰਘੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਂ ਫਿਰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਹੈ, ਅਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਯਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਜ਼ਨਨੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਆਵਗਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਾਣ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰ ਆਵਾਂ।
ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ
ਬਾਬੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਦੇ ਥਾਂ ਟਿਕਾਣੇ ਦਾ ਪਤਾ
ਲੱਗ ਸਕੇ। ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।”

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਚੱਲੋ ਮੈਂ ਵੀ ਵਿਹਲਾ ਬੈਠਾ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ
ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ।”

ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘ਨਹੀਂ ਬੇਟਾ, ਮੈਂ ਦਰਬਾਰ ਸਹਿਬ
ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਲ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਹੈ। ਫਿਰ
ਤੁਹਾਡੀ ਬੀਜੀ ਦੀ ਤਥੀਅਤ ਵੀ ਕੁਝ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ। ਕੌਲੁ ਉਸ ਨੂੰ
ਲਧਿਆਣੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਮੰਨ ਗਈ ਤਾਂ
ਠੀਕ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਘਰ ਬੁਲਾ ਲਵਾਂਗਾ,
ਗੱਪਸ਼ੱਧ ਮਾਰਗੇ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਛੋਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਲੇ
ਹਫ਼ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ
ਕੰਮ ਮਕਾਂ ਲਵਾਂ।’’

ਕੇਵਲ 15 ਕੁ ਮਿੰਟ ਬੈਠਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਪੌੜੀਆਂ ਉੰਤਰ ਗਏ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਅਜੇ ਮੈਂ ਉਠਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆ ਗਿਆ, ਬਾਬੇ ਸਿੰਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣਦਿਅਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਖਾਨਿੰਦੀ ਹੀ ਗਈ, ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਸੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬੀਜੀ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ? ਉਹ ਕਿਹਣ ਲੱਗੀ, “ਮੈਂ ਨਿਘਫਣੇ ਨੂੰ ਕੁਲ੍ਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਜਾਹ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਟੇਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆ ਸੀ, ਘੰਟਾ ਘਰ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਤਿਲਕ ਪਿਆ ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਈ, ਜਿਥੇ ਰਾਤ 12.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।”

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?”
ਬੀਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, “ਪੁਲਿਸ ਨੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ

ਬਿਆਨ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਅਜੇ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤਣਾਅ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਭਾਈ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਸਿੰਘ ਦੇ 13 ਨੰਬਰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਖਾਤੜ ਉਦਾਸ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਮਾਂਡਰ ਸਨ। ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੁਕਮ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਬੇਚੈਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਨਿਰਵੈਰ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟੇ ਜਿਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਭੈਤਾ ਜਿਹਾ ਮੁੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਭਾਜੀ ਸਾਥੋਂ ਤਾਂ ਗਾਂ ਕਤਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਮਾਨੇਚਾਹਲ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ।”

ਉੱਧਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਵੀ ਗੰਨ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ,
ਮੇਰੇ ਪਿਛੇ ਦੇ ਕਾਤਲ ਨੇ। ਜਾਓ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ, ਆਸੀਂ
ਭਰਦੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਪ੍ਰਕਰਸ਼ਾ
ਵਿਚ ਗੱਲੀ ਚੱਲ ਗਈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਦਾਖਿਲ ਹੋਣ ਦਾ
ਬਹਾਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਹੋਇਆ ਕੀ ਹੈ?” ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ
ਲੱਗਾ, “ਕੱਲ੍ਹ ਬਾਬਦ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਬਾ ਸਿੰਧੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ
ਪੁੱਛਿਆਂ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆ ਵਡਿਆ ਅਤੇ ਬਾਬਾ
ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਪੁੱਛਣੇ ਸੂਰ
ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

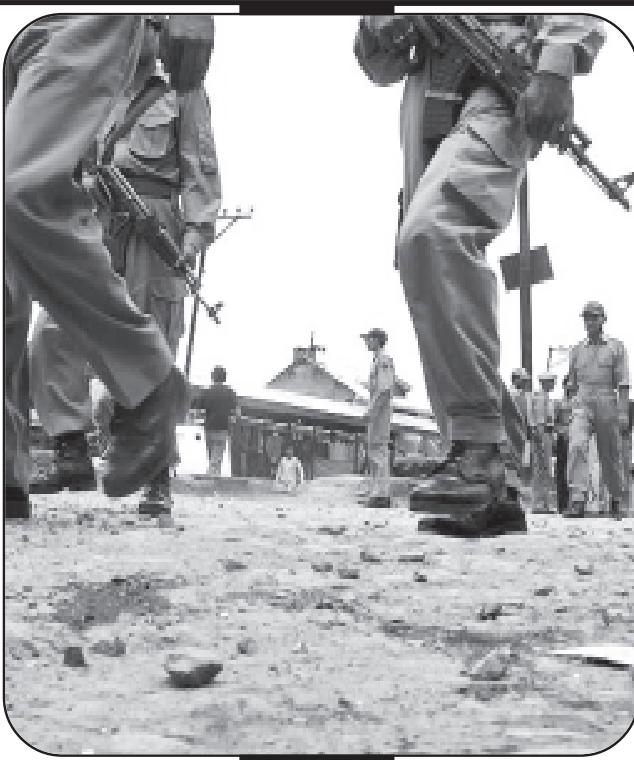
ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਸਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸੱਕ ਹੋ ਗਿਆ
ਅਤੇ ਅਸਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਇਕ
ਡਾਇਰੀ ਨਿਕਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ
ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਸੱਕ ਹੋਰ ਵੀ
ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਬੇ ਨੇ ਢੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ
ਮੈਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਉਠ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡੀ
ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ
ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਬੋਹੇਸ ਹੋ ਗਿਆ।
ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਫਤਰ
ਹੀ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਤਰਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ। ਇਹ ਖੱਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਬੁੱਟਰ ਦੱਤਿਆ ਆਇਆ
ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਗਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦਾ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਘੰਟਾ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ
ਗਿਆ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਉਸ
ਦੀ ਮੱਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ
ਏ.ਕੇ. 47 ਦਾ ਜਨਮਦਾਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹ
ਕਰ ਬੈਠੇ ਹਾਂ, ਸਾਇਦ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।
ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਸਾਡੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਸਜ਼ਾ ਲਾਵੇਗੀ, ਪ੍ਰਵਾਹ
ਕਰਾਂਗੇ।”

ਮੇਰਾ ਮਨ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੈ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟੇ ਸਿਹੇ ਕੱਦ ਦੇ ਮਾਝੂਏ ਜਿਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਟਾਊਟ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੋਂ 47 ਨੰਬਰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੁਟਰ ਬੈਠਾ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਬਦਲ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਵੇਂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ, ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕੁੰਨ ਦਿਆਂਗੇ, ਆਹ ਲੋੜ ਕਰਕੇ ਏਂ ਕੇ 47 ਵੱਖੀ ਗੋਈ ਚੂਂ।”

“ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੁੱਟਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰੀਂ, ਖਾਨਜ਼ੰਗੀ ਸੂਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਤੂੰ ਆਪ ਸਿਆਹਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 2 ਦਿਨ ਪਿਛੋਂ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ
ਨਿਰਵੈਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਸਿੰਘੀ ਦੀ
ਯਾਦ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ
ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਸਤਾਤਿਹਾਰ ਛੱਗਿਆ। ਭੋਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੇ
ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮੈਂ
ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਭਾਤਸ ਨਾ ਕੱਢੀ। ਭੋਗ ਸਮੇਂ ਬਾਬੇ ਦਾ
ਪਰਿਵਾਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਰਧ ਪਤਨੀ ਨੂੰ
ਸਿਰੋਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਿਛੋਂ ਮੈਂ ਜਸਪਾਲ
ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੇਰੇ ਵੇਲੇ
ਉਸ ਨੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ
ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਕੁਝ ਚਿਰ
ਪਿਛੋਂ ਗੁੰਸਾ ਠੰਢਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ
ਅਮਰੀਕ ਅਪਣੀਆਂ ਲੱਤਕੀਆਂ ਪਾਸ ਚਲੀ ਗਈ
ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਪਰਤਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਦਿਲ ਦੀ
ਪਾੜਵਾਲੀ ਸੰਦੇ ਦੋ ਕਾਨ ਲਾਗੂ ਪੈਂਦ ਹੋ ਗਈ।

ਇੰਜ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨ
 ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ
 ਭਾਈ ਨਿਰਵੈਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੁਨਾਹ ਦੇ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟ ਕੇ
 ਅਪਮੋਦਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਕਾਰਨ ਹੀ
 ਖਾਡਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਹਥਿਆਰ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਪੁਲਿਸ
 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ
 ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਚੌਕ ਘੰਟਾ ਘਰ ਵਾਲੀ ਡਿੱਤੀ ਦੀਆਂ
 ਪੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਜਖਮੀ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ —
 ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ
 ਮਰੀਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘੀ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ 3
 ਮੰਜ਼ਲੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ
 ਰਹਿ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਹ ਵਿਚ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਲ ਰਿਹਾ।
 ਮੈਂ ਆਪ ਉੱਠ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ
 ਮੈਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਬੁਲਾ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੀਆਂ
 ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਉਂ ਆਏ? ਬਾਬਾ ਸਿੰਘੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ,
 “ਬੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਏਧਰ ਦੀ ਲੰਘਣ

ਉਸਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਕਰਉਣ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਨੋਦਪੁਰੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦਿਆਂ
ਬੋਲਿਆ - “ਤੇਰਾ ਟੈਲੀਡੂਨ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗ
ਤੁੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਏਂ। ਵਰ੍ਹੇ-ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ, ਨਾ
ਚਿੰਠੀ, ਨਾ ਟੈਲੀਡੂਨ। ਹੁਣ ਦਸ ਛੁੱਟੀ ਆਇਆ ਏਂ? ਕਿੰਨੇ
ਦਿਨਾਂ ਲਈ?”

“ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ।”

“ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ। ਬੰਦਾ ਇਕ ਵਾਰੀ ਕੈਨੇਡਾ-
ਅਮੀਰੀਕਾ ਚਲਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ ਮਸਾਂ ਇਕ ਵਾਪਸ
ਆਉਂਦੇ।”

“ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਕ ਸਮਝ ਲੈ।” ਜੁਗਿੰਦਰ
ਬੋਲਿਆ।

“ਇਹ ਤੁੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ
ਕਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲਗਦੀ ਏ।”

“ਭਰਜਾਈ ਸਾਹਮੇਂ ਤਾਂ ਨਾ ਕਹਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ।”

ਵਿਨੋਦਪੁਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਕੁਝ ਹੱਸੇ। ਫੇਰ
ਪੁਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਪਰ ਤੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝਟਪਤ ਹੀ ਕਿਉਂ

ਮਨਮੋਹਨ ਬਾਵਾ

ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆਂ? ਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਈ
ਵਾਰ ਪੁੱਛਿਆ, ਪਰ ਤੂੰ ਕਦੀ ਕੋਈ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

“ਦੱਸਣ ਲਈ ਐਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ
ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਹੀ ਐਸੇ ਸਨ।”

ਪੁਰੀ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਹਾਂ ‘ਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਤੇ ਸਿਰ
ਹਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ— “ਹਾਂ ਦੋਸਤ, ਉਹ ਸਮੇਂ ਹੀ ਐਸੇ
ਸਨ।”

ਪੁਰੀ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਚੱਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ
ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਚਾਹ-ਬਿਸਕੁਟ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ।
ਫੇਰ ਇਕ ਨੁੱਕਰ ਜਿਹੀ ‘ਚ ਬੈਠੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਵਲ ਤੱਕਦਿਆਂ
ਆਖਿਆ—

“ਤੂੰ ਵੀ ਅਨੂਪ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਉਰੇ ਲੈ ਆਂ।”

ਹਾਲੋ ਤਕ ਜੁਗਿੰਦਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਵਲ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਗਿਆ। ਬਾਹਰੋਂ ਤੇਜ਼ ਰੋਸ਼ਨੀ ‘ਚੋਂ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਕਾਰਨ
ਨੁੱਕਰੇ ਬੈਠੀ ਇਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ। ਹੁਣ
ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਇਤਿਬਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਆਇਆ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਤਾਂ ਵਿਨੋਦਪੁਰੀ ਦੀ ਕੋਈ
ਗੱਲ ਉਸਦੇ ਮਸਤਕ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ। ਉਹ ਬਸ
ਸਾਹਮੇਂ ਆ ਬੈਠੀ ਅਨੂਪਮਾ ਵਲ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਅਨੂਪਮਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਚਮਕ ਸੀ ਅਤੇ
ਬੁਲ੍ਹੀ ‘ਤੇ ਪਛਾਣ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਾ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ
ਮੁਸਕਾਨ, ਜਿਸ ‘ਚੋਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ
ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਵਿਨੋਦਪੁਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ‘ਚ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ—
“ਅਨੂਪਮਾ! ਤੂੰ ਅਨੂਪ ਹੀ ਹੈਂਨਾ!”

“ਹਾਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋਗੀ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਨੂਪਮਾ ਹੀ ਹਾਂ।”
ਉਸਨੇ ਹੋਸਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

ਨੌਂ ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਪਤਲੀ ਪਤੰਗ ਅਨੂਪਮਾ-
ਤਿੱਖਾ ਨੱਕ, ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਮੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਿਲਕਸ ਬੁੱਲੀਆਂ,
ਬੁੱਲੀਆਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਸੇ ਪਸਰੀ ਹਲਕੀ ਜ਼ਰੀ ਮੁਸਕਾਨ....।
ਹੁਣ ਚਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਪਤਲੀ ਪਤੰਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ,
ਪਰ ਮੋਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਸਾਡੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲ ਢਕੇ ਹੋਏ
ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਾਲਾਂ ਦਾ
ਜੂਝਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਟਾਇਲ ਵੀ ਕੁਝ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ।

“ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ।” ਪੁਰੀ ਨੇ
ਆਖਿਆ।

“ਕੌਣ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ?” ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ
ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ। ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਣ ਦੀ ਤਾਂ
ਗੱਲ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰ।”

ਜੁਗਿੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ
ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਜ ਇਹ ਕੁਝ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ
ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਫੇਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਹਿਜ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜੁਗਿੰਦਰ ਨੇ ਆਖਿਆ—

“ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ। ਕਾਫੀ
ਬਦਲ ਗਏ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਨੌਂ ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ ਕੋਈ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ
ਹੁੰਦਾ। ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਪਲ-ਪਲ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।”
ਜੁਗਿੰਦਰ ਨੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਅਨੂਪਮਾ ਵਲ ਤੱਕਦਿਆਂ
ਆਖਿਆ।

“ਪਰ ਬੰਬੇ ਦੇ ਧੂਰ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਐਸਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ
ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ।” ਅਨੂਪਮਾ ਕਹਿ ਉਠੀ।

ਚਾਰ ਪੀਂਦਿਆਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤੱਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ
ਰਹੇ। ਵਿਚਕਾਰ ਕਦੀ ਕਦੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਅਤੇ ਅਨੂਪਮਾ ਇਕ
ਦੂਜੇ ਵਲ ਤਿੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਵਪੂਰਨ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਤੱਕਦੇ ਅਤੇ
ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁੜੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਜੋ ਵਿਨੋਦਪੁਰੀ
ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੀ। ਅਲਬੱਤਾ ਉਹ ਐਨਾ ਜ਼ਰੂਰਾਂ

ਅਨੂਪਮਾ

ਤੋਂ ਬਚਦਾ-ਬਚਦਾ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਯਾਦ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਨੂਪਮਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ‘ਚ ਬੈਠਿਆਂ। ਉਸ

ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਆਖਿਆ, ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ, ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ, ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ? ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ

ਮਾਹੌਲ ‘ਚ ਅਨੂਪਮਾ ਦਾ ਬਦਲ ਜਾਣ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸੀ ਚਾਹੇ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੀ

ਬਦਲ ਜਾਏਗੀ। ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਦੱਬਦੇ ਖੰਡ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਆਉਣੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਖੰਡ

ਹੀ ਸੁਫ਼ਲੇ ਆਉਣੇ-ਮੌਤ ਦੇ, ਹਨੂਰੀਆਂ, ਤੁਢਾਨਾਂ ਦੇ, ਅਜੀਬ-

-ਅਜੀਬ ਸ਼ਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ

ਸਿੰਨਾ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਅਤਿਰਸ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਇਸ ਮੌਤ ਦੇ ਮੁਹੱਚੇ ਦੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਬਹੁਤ

ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਸਮਝ

ਰਿਹਾ ਏਂ ਉਹ ਵੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਦੁਜਾ ਪਾਸਾ ਹੀ ਹੈ। ਜਾਓ

ਵਾਪਸ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲੋ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਵਾਰੀ। ਉਸਨੂੰ

ਮਿਲੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪੀਤਾ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਕਦੀ....।”

ਵੀ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ—ਕਦੀ ਜਾਹਰਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੇਂਦ੍ਰ ਸੁਖਮ
ਢੰਗ ਨਾਲ।” “ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਕ ਮੂੰਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੁੰਦੀ

ਹੈ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਜਨਮ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਆਪਾ, ਮੇਰੀ

ਭੁਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ।”

“ਤੋਂ ਫੇਰ ਉਸ ‘ਮੂੰਲ’ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿਟਾ ਦੇਵੇ।”

“ਉਸ ‘ਮੂੰਲ’ ਤੋਂ ਬਿੰਨਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਾਂਗਾ।”

“ਤੋਂ ਫੇਰ ‘ਕੁਝ ਵੀ’ ਨਾ ਰਹੋ।”

ਜੁਗਿੰਦਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਭੋਰਬੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਅਰਥ

ਸਮਝ ਨਾ ਆਏ। ਉਹ ਚੁੱਪ ਬੈਠਾ ਸਮੁੰਦਰ ‘ਚ ਤੈਰਦੀਆਂ

ਬਾਦਬਾਨੀ ਕਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ।

“ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹੋ ਕਿ ‘ਤੁੰ ਉਸ ਔਰਤ’ ਨੂੰ ਬਹੁਤ

ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਸਮਝ

ਰਿਹਾ ਏਂ ਉਹ ਵੀ ਪਿਆਰ ਦਾ

ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੇ ਖੋਹੀ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਦੀ ਫਿਲਮ

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਤੇ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਣਬਣ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਨਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੇ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਚੀ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੇ ਕਰੀਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਜਿਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਚ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਐਕਟਰ ਬਿਲੀ ਜੈਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੀਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਆਫਰ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਉਨਿਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਿਊਸਰ ਬਣੇ ਤਬਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਕਰੀਨਾ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਕਰੀਨਾ ਨੂੰ ਜ਼ਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਹੱਦਪ ਲਈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਰੀਨਾ ਡੇਟਾਂ ਵਗੈਰਾ ਐਡਜ਼ਸਟ ਕਰ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਛਿਣਕ ਲਗ ਗਈ। ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ! ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਤਬੁਨ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਬਦਲਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਗਲ, ਯਿਧਾਸਾ ਦੀ ਇਸ ਚਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੀਨਾ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਦੁਰੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵਧਣੀਆਂ ਹੀ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਨਾ ਵੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਮੌਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?

ਮਨੀਸ਼ਾ ਮੁੜ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈ

'ਕਿਡਨੈਪ' ਵਿਚ ਸੈਕਸੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਦਿਸੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਅੰਗੀਲ ਫਿਲਮ 'ਐਂਬੀਜ਼ੀ ਕਾ ਕੁੰਅ' ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੀ ਗੋਰੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਸਿਆਮ ਬੇਨੇਗਲ ਦੀ ਇਸ ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮਨੀਸ਼ਾ ਦੀ ਦਿੱਖ ਕੁਝ ਉਚਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਦਾ 'ਵੈਲਕਮ ਟੂ ਸੱਜਨਪੁਰ' ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਰਾਈ ਦੀ ਸੀ। ਮਨੀਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਐਂਬੀਜ਼ੀ...' 'ਚ ਦਿਵਿਆ ਦੱਤਾ ਅਤੇ ਰਵੀ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਬੋਮਨ ਇਹਾਨੀ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਭੁਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸੱਚੀ ਘੱਟਨਾ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਚਰਚਿਤ ਨਾਲਾਂ 'ਨਰਸੈਅ ਕੀ ਬੀਵੀ' 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਕਿਪਟ ਅਤੇ ਡਾਇਲਾਗ 'ਵੈਲਕਮ ਟੂ...' ਫੇਮ ਅਸੋਕ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਕਿੰਗ ਨਹੀਂ-ਅਕਸੈਂ ਕੁਮਾਰ

ਅਕਸੈਂ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਖੇਡ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਆਈਆਂ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਬਾਤੋਂ ਅਭਿਨੇਤਾ ਜਾਂ ਸਟਾਰ ਅਕਸੈਂ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਇੰਨਾ ਕੰਫਰਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਲੰਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਕਸੈਂ ਜੋ ਇੰਨਾ ਕੰਫਰਟੇਬਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਸ ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਲੈਦਰ ਦੀਆਂ ਥੈਟਾਂ, ਸੈਡ ਵੈਸਲੇਟਸ ਅਤੇ ਚਮਕੀਲੇ ਬਾਟ, ਗੱਲ ਕੀ ਅਕਸੈਂ ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ 'ਕੂਲ' ਲੰਗਣ ਲੱਗਦੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਅਕਸੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬਿਦਾਸ ਬੋਲਣ ਲੰਗਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਲਮ 30 ਕਰੋੜ ਜਾਂ 71 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਝ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਮੈਂਬੂਨ੍ਹ-ਬੂਨ੍ਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਵਰਗਾ ਹਾਂ। ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕਿਨਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਚ ਮੇਰੀ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੋ ਨਾ ਤੁਸੀਂ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੁਪਏ ਹੀ ਚਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਫਿਲਮ 'ਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਕ ਹਾਥੀ ਲਈ ਢੱਬ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਪਰਸੈਪਟ ਪਿਕਚਰਸ ਤੋਂ 71 ਕਰੋੜ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ?

ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂਬੂਨ੍ਹ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਲਈ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦੈ। ਆਦਮੀ ਬਸ ਇਕੋਨਮੀ ਨਾਲ ਹੀ ਚੜ੍ਹ-ਉਤਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਖੁਦਗਰਜ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਹਾਂ। ਯਕੀਨ ਮੰਨੋ, ਨਿਰਮਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਐਂਟਰਟੈਨਮੈਂਟ ਬਿਜਨੈਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਫਲ ਬਿਜਨੈਸ ਵਾਂਗ ਇਸ ਕਿੰਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਣਾ-ਛੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦੈ।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਕਿੰਗ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਤਾਹਿਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਹੀ ਖੇਡ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਆਈਆਂ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਬਾਤੋਂ ਅਭਿਨੇਤਾ ਜਾਂ ਸਟਾਰ ਅਕਸੈਂ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਵੀ ਇੰਨਾ ਕੰਫਰਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਲੰਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਇੰਨਾ ਕੰਫਰਟੇਬਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਕਿੰਗ ਨਹੀਂ

ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪੈਸੇ ਕਮਾਏ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਜਿਆਦਾ ਹਨ।

ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿੰਗ ਅਖਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹਰ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਵਲ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇੱਜਤ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਤਾਰੀਫਾਂ ਨੂੰ ਧੱਬ ਦੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲਓ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਅਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਹਨ।

ਕਮੇਡੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਣ-ਯੋਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਆਉਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਾਉਣਾ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਐਵਾਰਡਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਾਮੇਡੀ ਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ 'ਬੈਸਟ ਐਕਟਰ' ਸ੍ਰੋਟੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ੍ਰੋਟੀਆਂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਰੋਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਸਾਲ ਦਾ ਬੈਸਟ ਐਕਟਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ? ਐਵਾਰਡ ਜਿਤਣ ਲਈਕ ਐਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀਰੇ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਸਹਾਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦੇ?

ਬਾਤੋਂ ਅਕਟਰ ਮੈਂ ਖੁੱਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਬੈਰ, ਉਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਸਟੈਪਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਵਿਦਿਆ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਅਜੀਬੇ ਗਰੀਬ ਹਨ ਇਹ ਦਾ ਨਾ ਹੈ 'ਪ' ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦਾ 'ਚੇਨਾਬ ਗਾਂਧੀ'।

ਅਜੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਣ 'ਚ ਇਤਿਰਾਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਭ ਦੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰ ਖਾਰ ਖੁੱਦ ਨੂੰ ਸਭ ਦੇ ਵੱਖਰੀ ਸ੍ਰੋਟੀਆਂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਰੋਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਕ ਲੋਕ ਨੂੰ ਸਹਾਹਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕਿਰਦਾਰ ਮੈਂ ਖੁੱਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਬੈਰ ਉਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਸਟੈਪਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਵਿਦਿਆ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹ

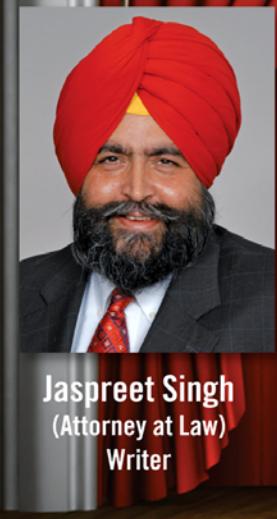
ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗ ਆਫ਼ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਮਿਕ ਨਾਟਕ

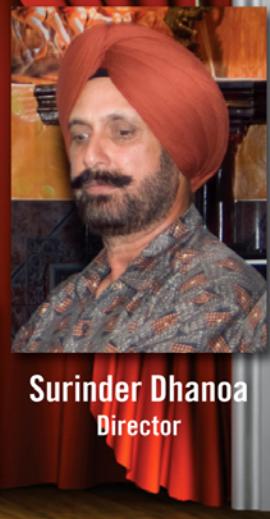
ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਯੋ ਗ੍ਰੰਥ

Religious Drama

Sab Sikh Ko Hukam Hai Guru Manyo Granth

Jaspreet Singh
(Attorney at Law)
Writer

Surinder Dhanoa
Director

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰਨੀਂ ਬਾਂਈਂ ਕਾਮਯਾਬ ਸ਼ੁਆਮਾਂ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇੰਡੀਆਨਾ ਵਿਚ

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ

28 ਫਰਵਰੀ, 2009 ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ੁਮੰਨੀ 5:00 ਤੋਂ 8:00

ਦਾਖਲਾ ਮੁਫਤ

Merrilville High School
276 E 68th Pl
Merrillville, IN 46410
(219) 650-5307

ਸ਼ੁਆਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਲੰਗਰ ਹੋਵੇਗਾ

Artists: Jaspreet Singh, Surinder Dhanoa, Baljiwan, Jitender Jargia, Jaswinder Kaur Dhanoa, Jaswinder Bawa, Ishmat Narula, Darshan Singh, Harmesh, Jaswinder, Bikramjit Passi, Poppy, Nobby, Harbans Singh Gill, Harwant Singh Gill, Pardeep Batish, Rachpal Singh Samrarhi, Gurmukh Singh Bhullar, Dimple.
Organizers: Pali Dhanola, Arvind Singh, Kamal Randhawa, Taian Tiwana, Kitty

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

**Jaspal Singh Multani 219-613-1011, Balwinder Singh Vicki 219-670-7289,
Jaspal Singh Ghotra 765-337-5151, Jasbir Singh Palia 219-256-9428,
Darshan Singh Darar 317-557-4278, Kiranjit (Kintu) Singh Bawa 574-320-3242
Sarwan Singh Tiwana 219-670-4579, Rajinder Singh Bains 708-833-2231**

Supported by:

1.S.R.S of Indiana, 2. Punjabi Americans Youth Club of Indiana., 3.P.C.S of Chicago, 4.P.A.O of Chicago, 5.P.H.O of Chicago, 6.P.C.S of Indianapolis, 7.Baba Makhan Shah Lubana Society , 8.S.R.S of Southbend, 9.P.C.S of Kalamazoo, 10.Sant Baba Prem Singh Sikh Cultural Society, 11. Punjab Sports Club Midwest